

విరోధాన్ని దృఢీకరించుము

(రైతుల ఓడనీ)

ఇంగ్లండు

ఇంగ్లండునందు క్రిష్టమను.

లండను, డిసెంబరు 22:— ఈ సంవత్సరము భారతము చాల తగ్గిపోయినందున, పండుగ వలనాహారములు లేకున్నను, ఈ సంవత్సరపు క్రిష్టమను పండుగ అతిపెద్దపెద్దముగానే యుండును. ఆహారవిషయవిస్ఫంభములు తీసివేసినవో మాంసాహార మెక్కువగ నుండును. ఖర్చుకేసులుటకు భవనము విశేషముగా నుండును. యుద్ధమునుండి విడుదలయొందిన జనులు ఇదిగతాన్నమును జరుపవలయు ఈ సంవత్సరము క్రిష్టమను జరుపుకొనుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. అంగ్లదేశమునందున్న సైనికులు 12 దినముల సెలవుతో స్వగృహములకు పోవుచున్నారు. అధినివేశసైనికులు ఆమెకముల ప్రవాహమువలె లండనుకు వచ్చుచున్నారు. వీధులలో తమాషాలను చూచుటకు వచ్చు సైనికులు భుజములపై క్రిష్టమనుచెట్టును, చేతులలో బొమ్మలను బోపించుచు అలంకారములను ధరించి వీధులకు పోవుచున్నారని. వలసదేశముగానుండినను పాపులు విశేషవిక్రయములను గావించెను. లండనునందు చేరిన జనసంఖ్య మితిమీరినది. హోటాలలందును, విడుదలయందును దిగి జనులసంఖ్య అత్యధికమయ్యెను. విల్సనుగారి సందర్శనమును, రాజగారి ఉత్సవమును, నగరాలంకారములను క్రిష్టమవారమును పూర్తిచేయును.

ఒకమరణము

లండను, డిసెంబరు 22:— విలియం హార్వేను (కాను గారు మరణించిరి ప్రకటించబడినది.

ప్రెసిడెంటు విల్సను దంపతులు.

లండను, డిసెంబరు 22:— డిసెంబరు 28-వ తేదీ విల్సను దంపతులు దోహతులవచ్చెను. కన్యాలు ద్వాదశుగారు స్వాగత మొసగెదరు. వీడ్ముటనాన రైలులో చొరుకుకొనుటకు వెళ్లెదరు. అనట స్వాగతము దంపతులు సభాపతి దంపతులకు స్వాగత మొసగుదురు. వారందరూ బకింగ్ హామంబిరమున కేగెదరు. మార్గమున సేనలు రారులు గిరి యుండును. అనట సభాపతి దంపతులు సమాప్తుదంపతులతో వింహరగించెదరు. 27-వ తేదీని ఉదయమునకు మధ్యాహ్నమునకు ప్రధాన మంత్రిగర్హమునకు సభాపతిని దర్శించును. సాయంకాలము రాజమందిరమున భవనము బహిరంగమందు జరుగును. ప్రముఖులందరు వాహనములనుగలుగును. 28-వ తేదీని సగరమున సభాపతికి బహిరంగ స్వాగత మొసగుదును. సాయంకాలము దోహతులవారు విందు చేసెదరు. విల్సనుగారి తల్లిగారి జన్మస్థానమున కారైలుకు విల్సనుగారు 29-వ తేదీని వెళ్లెదరు. 30-వ తేదీని మాంచెస్టరు నగర స్వాతంత్ర్యమును బడసి 31-వ తేదీని ప్రాచ్యుర వెళ్లెదరు.

చర్చిలుగారి ప్రసంగము.

లండను, డిసెంబరు 23:— కార్మికులము యంత్రకాలా స్వామలయు ప్రతినిధుల సమావేశమున చర్చిలుగారు దంపతులించిరి. యుద్ధవిషయమునుండి దేశోపయోగమునకు పరిశ్రమలను మార్చవలసియుండుటచే 10 వేల అక్షరల పానుల వెలగల యుద్ధ సామగ్రిలను కాలిఫోర్నియాకు పరి కర్ణంతము కలగకుండ మార్చవలసియున్నది. నవంబరు 11-వ తేదీకి ముగియగలవారి ప్రధానస్థానమున 20 వేలమంది యుండిరి. నవంబరు 31-వ తేదీ నకును 4 వేలమందిని జనవరి 31-వ తేదీనకును 6 వేలమందిని విడుదలచేసెదరు. ఇప్పటికి 25 వేల మంది ఇనస్పెక్టరులు కడలబడిరి. ఆ ట్లో బరు వె ల లో నిర్మాణమునలో న్నత పరిమాణమునకు పోయినది. పోరుగారి ఫీరంగి దళము 15 దినములు కరువుగా దినమునకు 12 వేల గుండ్ల వంతున వ్యయపరచిరి. అట్లోబరు సెలలో దామాషాను వారమునకు 47 వేల అక్షరల గుండ్లు నిర్మింపబడెను. క్రిష్టమను గాటికి 280000 మందిని విడుదలచేయుట జరుగును. చాల మంది ఇదివరకే దేశవ్యవస్థలందును పని ప్రారంభించిరి. ఉక్కు పనులలోని మార్పునూడ ననుకూలముగానే యున్నది. ఉక్కు ఎగుమతి ధరలు మేము 1-వ తేదీవరకును నిర్ధారణ చేయబడెను. యంత్రసామగ్రిల నిర్మాణమునకును క్రయ విక్రయములకు అభ్యంతరములు తొలగింపబడెను. మరీ వెక్కు వస్తు

వుల విక్రయమున కభ్యంతరము తొలగింపబడినది. అధినివేశముల వాణిజ్యమున సామగ్రిలనిర్మాణమునకు గూడ వారు ప్రాయముటకు కోరబడిరి. ఆ వస్తువులు బ్రిటిషుదేశముననే నడు పాయముగా నిర్మింపబడును. రైల్వేసంఘమువారు 10000 ఇంజనులను 40 వేల వేగములను తెప్పించుచున్నారు. గృహ నిర్మాణమునకును దోహతులవారు పెద్ద ఎత్తున శ్రద్ధాటు చేయుచున్నారు. కొద్ది సెలవులను పెద్దపెద్దపరిశ్రమలనుగూర్చి వివిధగా పని జరుగగలదని చర్చిలుగారు నడిపిరి.

మరలి వచ్చిన బ్రిటిషు ఖయిదీలు.

లండను, డిసెంబరు 23:— 5288 గు రుక్మగులును 99247 గురు సైనికులును 4201 మంది పృజలును క్రితుదేశము లలో చెజసాలలనుండి బ్రిటిషుదేశమునకు మరలి వచ్చిరి.

రాజగారి క్రిష్టమను అభినందనములు.

లండను, డిసెంబరు 24:— రాజగారు యుద్ధాంతమునకు సేవలను గాములు తగిలిన వారిని అభినందించుచు క్రిస్తు మను సందర్శమున కులపగిళ్ళు గావించిరి.

వి. సి. ఎస్. పరిక్షలో తేరినవారు.

లండను, డిసెంబరు 20:— సి. డి. దేశములు (బొంబాయి) ఎస్. కే. సింహా, కే. సి. చంద్ర (కలకత్తా) ఎస్. జి. కంగోదయను (చెన్నై) ఎస్. లాల్, ఆర్. ఎస్. వెనర్లీ డబ్ల్యూ. హుస్సేను (కలకత్తా) వి. ఎస్. విధు, ఎమ్. ఎస్. ఏ. హైదరి (బొంబాయి).

ప్రాము

సంధివరతులు

లండను, డిసెంబరు 21:— మైక్రుప్రెక్యోక్కు స్వాగతము విశేషము విల్సను గారిని సందర్శింపగా వారిట్లు చెప్పిరి:— “సంధివరతులూ చర్చింపబడవలయు నుఖ్య సుపస్య యొకటి గలదు. ఇకముందెప్పుడును యుద్ధములు రావలసినట్లు తగిన యోగ్యులును తేజుగలుగు బుద్ధి వివిధరాజకీయజ్ఞులకు గలదా యను అంశము ప్రధానము.” యుద్ధము విజయవంతముగ సంధిమొందుటవల: కలిగి రాజ్యతలకు కష్టములను సల్పుచున్నయు సహాయము పెద్దరాష్ట్రములవారందరూను పూనుకొనవలయును.

“గ్రాండుస్ట్రీటు”న జూడ గోరగా విక్రమందలివారి కర్ణంతసహాయ మొనరించిన బ్రిటిషువారి కావర్ణమును జూచుటవలన తన కమితసంతోషము కలగగలదు గాని ప్రస్తుతము దారి జూడకాలనందునకు చాల విచారించుచున్నాను. గ్రేటు బ్రిటను వారి కావర్ణమునకు ఆమె గా సుముక్తరాష్ట్రముల వారి కావర్ణమునకు నత్తుకొన్న సాధారణము, అన్యోన్యసహకారము గలదు. ఈ సంగతి నమెకాదేశము లందటెరిగి యున్నారనియు, అట్టివానిలను గూర్చి ఫలితములను వారెరిగి యున్నారనియు నతడు తెలియజేసెను.

సముద్ర స్వాతంత్ర్యము.

యుద్ధసమయము బ్రిటిషువారు సముద్రస్వాతంత్ర్య సంతకవాక్యము గొప్పసహాయ మొనరించిన వును విల్సను గారు తెలివిన వాక్యములయందలిసద్భావము వర్ణనాత్మక ము అనితేభా ప్రాయముచున్నారు. అంగ్ల రాష్ట్రము సంభవుల యధార్థతాస్వామ్యములందు తన కెంతయు విశ్వాసము గలదను సంగతి నతనిమాటలు తెలియజేయ. అతడిట్లుచెప్పెను: “ఒకే విధమైన స్వేచ్ఛాస్వామ్యములను గూర్చి ఆమెకా బ్రిటిషుదేశము తొలగింపవలసిగా భావించుచున్నదియు నేక తెలిసికొనుటయియున్నది. పృథువయందలి రాజనీతినికారదు లొక సామాన్యసంఘమును గలిగి యుండి పృథువును తాము పరిష్కరింప నున్న సమస్యలను స్వామ్యముగ పరిష్కరించు అత్యంతావశ్యకము. అందువలన వారు ప్రపంచపరిశ్రమందలి మహావిషయస్థితికి తగిన పని చేసియుండుటచే లోకమంతటి కృతజ్ఞతకు పాత్రులుగ నుండెదరు.”

వివిధ దేశ సమ్మేళనము.

పారిసు, డిసెంబరు 23:— పృజలకు స్వయంబిర్హ స్వాతంత్ర్యము కలవను నియమమును మొదట మిక్రిదేశముల

వారు స్థిరపరచెదరు. దారి వనునంది సేవకు మితరతులకు మధ్యన ర్హ్యము తప్పక జరుగును. దీనివలన బ్రిటను ఆమెకాదేశములకు స్వయమగు నైక్యము కలుగును. ఈ విషయములను క్రితుదేశములవారు గూడ నంగీకరింపవలెనని మిక్రమందలివారు వారి కాజ్ఞాపించును. ఈ ముగ్ధమున బ్రిటిషు దేశమువారికి కలిగిన నూతన కలననుస్థలము మేము గ్రహింపగలిగి మని తలచెదను. మీది ద్వీపసామ్రాజ్యముగలదే మామహి త్వేకముగ గల అంతర్జాతీయ సమస్యలను గూడ మేము గ్రహించి మని పెన్సిడెంటు విల్సను గారు నడిపిరి. సముద్రస్వాతంత్ర్యమును గూర్చి విల్సను గారి పృథుకము సుప్రసిద్ధ విశ్వాసమును గూచించియుండలేదు. పృథువయందలివారు క్రితుదేశములకు ముగా కోరుటచే దారిని నెలవేర్చుటకు చాచును సభలో చర్చించుట కెట్టి విన్నుమును కలుగగూడదు. వివిధదేశముల సంబంధములగూడ చర్చింపబడును. తిట్టదేశములవారు గూడ సభయందుండును. పృజలము పరిహారము పూర్తిగా చెల్లించిన విత్తుట వారికి చేర్చుకొను విషయ ములో విషయము పని విల్సనుగారు నడిపిరి.

విల్సనుగారికి గౌరవము.

పారిసు, డిసెంబరు 22:— సోషియల్ తన చాక్రమున ప్రభువవర్ణాయము ఒక విశేషమునకు దాక్తురు ఆనరిన్ కాసా అక విరుదగౌరవము నొసగెను. ఆ రైస్కుక్రాసెటు గారు చారి క్రకార్యపండితు డగు ఆరెగిగు క్రాయిసెటుగానను, జూరిస్ థ్రాడెస్సు పాలిటిక్సు పండితుడగు లార్నాడిగానను విల్సనుగారికి డిప్లొమా నొసగిరి.

విల్సనుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఇట్లు చెప్పిరి: ఇంతవఱకు నడచుచుండున యుద్ధము వివిధభాతులను మూత మేకాక దేశవాగరికములకును జరిగిన యుద్ధమని చెప్పవచ్చును. ఒక వాగరికవిధానము అతివివేచి గలిగినది. అది వస్తుకాస్త్రమును ఇష్టమునచ్చినట్లు వినియోగించి, జ్ఞానమునుండి నీతివిషయములను తొలగించి మనుష్యులుగికి కొను ప్రతి యూహను మనుష్యులారికి ద్రోహము చేయుటయందే యుపయోగించు నది. రెండవది మరేవ్యవస్థకు భావబలమును, సత్సంప్రదానములనుగలిగి న్యాయముతోటకు పాటుపడుచు స్వతంత్రతనముతోటకు కృషిసంబునది. ఈ యుద్ధమునందు స్వాతంత్ర్యవిజయ మనగా లోకమున అట్టి భావమునకు గలిగిన విషయము. ఇకముందు ఇక్కడ సంధినిర్మాణమునకు సహజేతము గా నున్న మహాజనులు ఎవ్వరిని అభివృద్ధిగాక మనుష్యులొక మునకు సేవనరైయుండుటయే వా ప్రయత్నములకు సోభ్యము నొసగుచున్నది. “మనుష్యులారి” యుత్తరపుట కత్తిక మించినవో మనమే ప్రభావులమై లోకచారిత్వమున పరాజయములకు తగి యుండును. సర్వజాతి సామ్రాజ్యత్వ సంఘమును విషయమునకు వా మర్థమిచ్చె. లోకమునందలిమహావచ్చుటవై చొద్దవ్య అస్వామ్యమును ప్రయత్నింపబడినవో, సద్విమర్శ యను అన్వేషకదీపమును (స్పెల్లెటు) ద్రోహులపై బలము మనుష్యులారి నీతిమలమే. సామ్రాజ్యత్వ సమధలము “లోకమస్థితినిమయమునకు కృతిరేకముగా మీ రేమి చేసా జూచుచున్నారని” మనుష్యులొకము వారందరూ ద్రోహుల ననుగుదురు. కొంచెము రహస్యములను బహిరంగములనువో వ్యవహారమును నులభసాస్యము లగును తేలికవర్ణమువారు ఈ యుద్ధఫలితమును ఒక పక్షముదినుములు చర్చింప సాహసిం చినవో (అది జరుగ నే జరుగదు) ఒక పంకత్వరమునకును, చర్చించుచునే యుండును. యుద్ధము మనయువాకే మించిపోవును. ఆకగా యుద్ధము “భావవిశ్వవిద్యాయు” మునకు సంబంధించినదనియే వాభావము. అశేతుభావశక్యమునకును జీవనమున స్వామ్యధర్మవైశ్యములను నుద్ధితికిని భంగకరములగు వారిని ఈ విశ్వవిద్యాయమును భరింపజాలదు. కడపట ప్రస్తుతము విశ్వవిద్యాయమును ముచేసిన సద్భావ ప్రవృత్తియే జయించినదను భావము కలుగును.

రుమేనియా

రుమేనియా దొరతనము

బెస్సె, డిసెంబరు 18:— దేశమునందుండగిరి క్రొత్తవొర తనమువారు నియోజకస్వాతంత్ర్యముల నిచ్చెదరు. పెద్ద పెద్ద ఎత్తులను విధించి రైతులకు నిడివిడిగా నొసగదరని ప్రధానమంత్రి తెలిపెను.

స్పెయిను

స్పెయినుకు సముద్రస్వాతంత్ర్యము

పారిసు, డిసెంబరు 21:— స్పెయిను ద్వీపభుజ్యము గూన సముద్రస్వాతంత్ర్య మత్తరసరము గాన వాదోక్తులవలన సంగిపధలో నుండవలెనని కోరునొను గారు నడిపిరి.

అమెరికా

ఒక మరణము.

న్యూయార్క్, డిశంబరు 22:—ఇదివఱకు ఇంగ్లండు నందు అమెరికను రాయబారిగా నుండిన డాక్టరు పేట్ గారు మరణించిన ప్రకటించబడినది.

సంధిపిమ్మయములు.

వాషింగ్టన్, డిశంబరు 22:—సంధి పూర్తియగునరకును ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు నిర్దేశించిన 14 విషయములలోను వివిధదేశసమ్మేళనము, సమాప్తస్వాతంత్ర్యము, రహస్య సంధులు, అర్థికశాస్త్రము, సేనలను తగ్గించుట అను నీ 5 విషయముల చర్చను నిలుపదగును. జర్మనులతో స్థిరమగు సంధి జరుగుటకు ముఖ్యముగా నవనరమగు విషయముల చర్చకు యిట్లాకేసారి అత్యధికముగ జేయుగోరుటకుల హానికలుగవచ్చునని నెనెలుసభలో రిపబ్లికు కక్షనాయకుడు లాడ్జిగారు నడిపెను.

మెక్సికోలో జర్మను రాయబారి.

వాషింగ్టన్, డిశంబరు 22:—మెక్సికోలో జర్మను రాయబారిగానున్న వాక్ ఎల్వెర్ట్ ను జర్మనీకి రమ్మని జర్మను దౌత్యమువారు వ్రాసినది మెక్సికో నగరమునుండి తంలివార్త వచ్చినది. సంయుక్తరాష్ట్రములవారు బ్రిటిషువారితో జేసిన చో జర్మనులకును మెక్సికోవారికిని మైత్రి కలిగింపవలెనని నడుమ జనవరి-9 తేదీ జర్మనులకు ఇతనికి వార్తను పంపెను.

చీనా

నల్లమందును రహస్యముగ నమ్ముట.

హంఘ, డిశంబరు 20:—చీనాలో జపానువారు రహస్యముగా ఇండియా నల్లమందు విక్రయముగా విక్రయించుచున్నారు. ప్రతిసంవత్సరమున జపానునుండి 18 టన్నుల నల్లమందును చీనాకు జపానువారు తెచ్చుచున్నారు. జపాను టపాయుద్ధాగము జపాను వర్తకుల కందజేయుచున్నారు. కలకత్తానుండి కొబుడిగా జపానుకు 1-న తేదీ మొదలు పెట్టెలను 1-న తేదీవరకు 4000 పెట్టెల నల్లమందును బాం గ్లోకు పంపబడినది. కొబుడి పెట్టెధర 240 పానులు. చీనాలో పెట్టెధర 2 వేల పానులు. బాంఘ్లో చీనావారు పెట్టెకు 800 పానులు పన్ను తప్పకొనుచున్నారు. మొత్తము సాముకు 2 లక్షలపాను లాభమును వచ్చుచున్నది జపాను వారి రక్షణకొందమన్న రైలుమార్గము సేనలసానుగ్రి లను పేరు క్రింద నల్లమందు పంపబడుచున్నది. దాల్చీకుండా నుంచూరియాకుగూడ చాలనల్లమందు పంపబడుచున్నది. దాల్చీ లోను బాంఘ్లోను నుంకముల యుద్ధాగములందను జపాను వారే అని ఉత్తర చీనా డెయిలీయును ప్రకటించినది.

బెలియము

బెలియమునకు 380 లక్షల ఫ్రాంకుల నిచ్చుట

బ్రుసెల్స్, డిశంబరు 21:—జర్మనులు బెలియనువారికి 380 లక్షల ఫ్రాంకుల నిచ్చివేసిరి.

ఈజిప్టు

మరియొక విమానము.

లండన్, డిశంబరు 22:—మరియొక విమానము ఈజిప్టుకు చేరినది. గాలి సరిలేనందున నది వెమ్మడిగా నడచి చూట్టుచు చేరినది.

స్వీడను

స్వీడనులో రష్యా బోల్షివిక్కులు.

స్టావ్ హాను, డిశంబరు 21:—పాల్సింగువచ్చునని 5 గురు రష్యావారిని పట్టుకొనిరి. వారు స్వీడనుకు వెళ్లుచుండిరి. వారియొద్ద బోల్షి విక్ వస్త్రములు కొరకైనవి.

రుష్యా

రుష్యను నష్టములు.

కోపెన్ హేగన్, డిశంబరు 22:—యుద్ధకాలమునందు రుష్యకులకు 9150000 మంది నష్టమైనదియు, అందు 1700000 మంది మరణించిన వారనియు, 1450000 మంది గాయముల నొంది నిరుపయోగమై రియము, 5500000 మంది బాగుగా గాయముల నొందిరియము, 2500000 మంది ఖయిదీ లుగా పట్టుకొనబడినదియు వెట్రాగ్రాదు తంలివార్త తెలుపుచున్నది.

రష్యా స్థితి.

మిత్రముడలి కార్యము.

లండన్, డిశంబరు 22:—రుష్యను స్థితి విషయమును మిత్రముడలివారితో గ్రాత్లో యోచించుచున్నారని నమ్మకములకు బ్రిటిషు ప్రముఖులుముఖమున రూటరుకు తెలియవచ్చినది. ఇంతవఱకు మిత్రముడలివారే తీర్మానమును జేయలేదు. విషయమును ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారితో యోచింపనిది యేకమగు తీర్మానమును గలగజాలదు. రుష్యకునవ్య అత్యధిక పౌరుషమును వహించెనని అధికారులు గ్రహించిరి. సాధ్యమైంతత్వరగా ఏర్పాట్లను జేయుటకు ఈ విషయమును లండనునందు విల్సన్ గారితో చర్చించుటకు పిలువదమ్యునని యూపొంపబడుచున్నది. భయభ్రాంతు లగువారు బోల్షివిక్కులబలమునుగూర్చి చెప్పును విషయము లతిశయోక్తులగ గ్రహించబడుచున్నది. వారిసేనలముల బహుళ: 200000 నుండి 800000 వఱకు వుండవచ్చును. మంచితగ్గియు వారి కొసగి యుండవచ్చును. కొన్ని మాసములవఱకు సోవియటు ప్రతిపక్షులు తమభావములను బహిరంగముగ చెప్పగలిగియుండిరి. బోల్షివిక్కు ప్రతిపక్ష కాదులును నైరీయాకుగాని దక్షిణమునకుగాని పాటిపోవుట సంభవించియుండును. ఈ భాగములందు బోల్షివిక్కు ప్రతిపక్ష ప్రభుత్వముల సేకములుగలవు. కూర్చున్న జిల్లాలుందు జనరలు డెనికిన్ ఆనునది అత్యధిక క్రిందను ఎల్గ్స్ వ సేన జర్మనులతోను, బోల్షివిక్కులతోను ధైర్యముతో బోరాడుచున్నది. సాజనాఫ్ వంటి మితవాదులగు రాజ్యతంత్రధరుంధరులు (కాడెట్స్ సహా) మితవాద రాజకీయ పరివర్తకులు కలసి తాత్కాలిక ప్రభుత్వము నొక దానిని నెలకొల్పిరి. మిత్రముడలివారు ప్రభుత్వముతో సంబంధములు గలిగి యున్నారు. ఈ పరిభుత్వము క్రింద 1 లక్ష మంది గల బలీయులకు సేనగలదు. సేనాస్థితులను విచారించుటకు బ్రిటిషు నైరీయాగ్ సుపు మొకటి అచ్చటికి పంపబడినది. డాక్ జిల్లాలుందు బోల్షివిక్కు ప్రతిపక్ష ప్రభుత్వముకట్టి గలదు. ఇచ్చట మితవాద కాడెట్లు ఆగు వార్తముపు అనునది విచారణక్రింద జనరలు క్రాస్నాపుసేన పని చేయుచున్నది. ఈ ప్రభుత్వమును కూర్చున్న ప్రభుత్వమును అనుకూల సంబంధ బాంధవ్యములు గలిగి యున్నవి. ఈ రెండు ప్రభుత్వములను క్రిమియాను చున్న తాత్కాలిక ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుచున్నది. ఉక్రేనియానుండి సితులు మఱింతసేనముగా నున్నవి. ఇటీవల కీఫ్ పురమున డెనికన్ సేనకును, వెనురా, బామిమిగోలక్రింద నున్న విభాగ వాదుల సేనకును యుద్ధము జరిగెను. డెనికన్ సేన కీఫ్ నుండి వెడలగొట్టబడినది. వెనురా అను నతడు తనసేనతో కీఫ్ పురమును ప్రవేశించెను. మిత్రముడలివారు తీసికొను చర్యలనదక్షిణ రుష్యానుండు ప్రభుత్వములకు సుయోగభావ మతి కయింపగలగునని యూపొంప బడుచున్నది. సంక్యప్తికరమగు విషయ మింకొకటి కలదు. దేశభక్తులగు రుష్యుల ప్రముఖులు రుష్యను బోల్షివిక్కు సమస్యలను ప్రతిఘటించుట కొక సంఘము నేర్పించుట కొనునను, సంధిసభ జరుగునవ్వుడు దగ్గరనుండుటకును పారసుకును లండనుకును వచ్చుచున్నారు. లోపు రాజకీయమును, ఇదివఱకు ప్రధానమంత్రిగానున్న కొర్నె అనునతడును, ఫిన్లండునందలి ఉపగవర్నరును, జస్టోవో కార్యవాదియును నైరుఖాఫ్ అనునతడును డిశంబరు 21-న తేదీన లండను నుండి పారినుకు బయలుదేరిరి. కోవిల్టాపు (ఇంకొకమంత్రి) రేపటిదినము లండనునుండి ఫ్రాన్సుకు బయలుదేరును. ఇదివఱకు విజేతాంగ మంత్రిగానుండి మిఖై కాఫ్ అను నతడు కూడ పారినుకు వెళ్లుచున్నాడు. రుష్యను ఆర్థిక వేత్తయగు స్ట్రాన్ అనునతడు ఫిన్లండుకు పాటిపోయి ఇప్పుడు లండనుకువచ్చుచు మార్గమధ్యమున నున్నాడు. ప్రసిద్ధ పరివర్తనవాది యగు సానికో కాపు అనునతడు ఇప్పుడు చైనాయందుండి యూరపువై పురకు వచ్చుచున్నాడు. అతడు త్వరలో పారినునగరమును చేరునని యూపొంపబడుచున్నది. లండనులోనుండిన రుష్యుల ప్రముఖులు బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తలకు తమ భావములను తెలిపిరి.

బోల్షివిక్కుల స్థితి.

కోపెన్ హేగన్, డిశంబరు 22:—వెట్రాగ్రాదుండి తిరిగవచ్చిన డెన్నార్కు-మంత్రి రుష్యాస్థితిని గూర్చి చెప్పుచు ఇతర దేశములతో తిరుగబడిన సేనలబలము నిలుచునని బోల్షివిక్కులు గ్రహించి రియము మిత్రముడలివారు బాల్టికు రాష్ట్రములను ఉక్రేనియాను ఆక్రమించు కొనవో బ్రిటిషు ప్రెంచిసేనల వృద్ధిభావములను తాము మార్గకలగుచునని

బోల్షివిక్కులు విశ్వసించుచున్నారనియు రుష్యులు తాము జర్మను సేనల భావములను మార్చితిరుచియు మిత్రముడలివారు వెట్రాగ్రాదు మాస్కోల నాక్రమించుకొందు రను భయము తమ భయమునియు తెలిపిరియు చెప్పిరి. సేనలోనుండి తీసివేసిన చైనా సైనికులు వేలకొలది రుష్యానుండలి రెడ్ గార్డు సేనలతో చేరెను. ఇటీవల రుష్యానుండి పంపివేయబడిన చైనా దళములలో మరిక రుష్యాద్యమున నుండిన లగువారును గలరు. మిత్రముడలివారు తక్షణము బోక్సముచేసికొనినచో ప్రతిఘటననుండదు కాని వసంత కాలమునకు కాగినచో శత్రువుల ప్రతిఘటనము వృద్ధియగును.

బోల్షివిక్కులతో యుద్ధము

స్టావ్ హాను, డిశంబరు 22:—20-న తేదీన ఎస్టోనియను అధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి: డార్జుకు తూర్పున బోల్షివిక్కులతో యుద్ధము జరిగెను. బోల్షివిక్కులు వాక్ స్టేవను నాక్రమించుకొనిరి. డిశంబరు 15-న తేదీన బ్రిటిషు సేన యొకటి రీనాలు నాక్రమించుకొనెను.

ఇంకొక ప్రకటనము

ఆంస్టర్డాం, డిశంబరు 22:—జర్మనులు రీనాలును విడిచి వెల్లిరినదియు, స్పాన్సిట్ మి రూ యొద్ద బోల్షివిక్కులకును జర్మనులకును యుద్ధము జరిగెననియు తెల్లెను తంలివార్త తెలుపుచున్నది.

రుష్యానుగూర్చి మిత్రముడలి యేర్పాటు

కోపెన్ హేగన్, డిశంబరు 20:—రుష్యాలో నశ్వత్రుత్వమును మహోపద్రవము కలుగనన్నది. మిత్రముడలివారు ప్రతికూలమైన సుపేక్షించరాదు. ఒక వర్షము క్రితము స్వల్పభయమును చాలి యుండును. ఇప్పుడు గొప్పసేన కావలెను. బోల్షివిక్కు లార్థికాభివృద్ధి నర్థించుచున్నారని మిత్రముడలి దేశములందలి కార్మికులు భ్రాంతి నొందుచుండుటచే మిత్రముంలివారు రుష్యాలో కల్పించుకొననూడ దని వారు వాదించుచున్నారు. రుష్యా సాంఘికలలో మితవాదులు 100-కి 99 మంది సామాన్య ప్రజలను గూడ(మిత్రముడలివరసా)యును సుపేక్షించుచున్నారని రుష్యా విశేషమంత్రి మాలివాపు నుడిపెను.

రుష్యాలో వరాసువారు.

లండన్, డిశంబరు 21:—రుష్యాలో వరాసువారికి హాని కలిగిన బోల్షివిక్కులే ముఖ్యముగా బాధ్యులగుదురు. వరాసు వారిని వదలనిచో ప్రాన్సునుండి రుష్యాకు వెళ్లవచ్చు బోల్షివిక్కులను వెళ్లనీయక నిర్బంధించెదమని వరాసు దొంతియు వారు బోల్షివిక్కులకు వామువార్త నుపిరిని మాటినుపత్రిక తెలిపినది.

పోలున్ డాంట్సిగులో దిగుట.

లండన్, డిశంబరు 21:—పోలున్ డాంట్సిగులో దిగిరిని జర్మనులు ప్రకటించిన వార్తను అసత్యమని పోలుకువారు తెలిపిరి.

బోల్షివిక్కులు స్వీడను సేన.

కోపెన్ హేగన్, డిశంబరు 22:—ఎస్టోనియా లోకి వచ్చుచున్న బోల్షివిక్కులకు నిరోధించుటకు సహాయముగ సేనకు పంపవలెనని ఆమరుటకు రెనులోని స్వీడనురాను బాప్టానుమాకు వచ్చెను. స్వీడను సేన స్వదేశమును వదలుటకు ప్రహసభవారంగీకరింపరని స్వీడను విశేషమంత్రి నుడిపెను. స్టావ్ హానుగూని బ్రిటిషువారి సహాయమును రానుబాగ కోరెను.

వరాసునొకలు బాల్టికును వెళ్లుట.

పారిసు, డిశంబరు 22:—5 వరాసునొకలు (మాంట్యును సహా) బాల్టికుకు వెళ్లుచున్నది. అందు ముఖ్యులగు సరిగా నమలు జరుపునట్లు చేయుటకు వైసియ వాడేజులకు పంపివేయుటకు నీ నాకలు వెళ్లెనని తెలియచున్నది.

కోపెన్ హేగన్, డిశంబరు 19:—క్రెనిలకు మార్పు

కొను సమయమున కనుగూచుచున్న మాల్టాకాల్పునందలి కారాగారముల నున్న భారతీయులు చరిత్ర విశేషముగ బాధ పడుచున్నారు. వారెవ్వో కట్టెలకు తెచ్చుకొనునవ్వుకు తప్ప కక్కిర సమయములం దెల్ల కుంపటియట్లును మూగి యుండురు.

బోర్ల విక్రయాలు 480 మంది చంపుట.

కోపమహాగణ, డిసెంబరు 22:— బోర్ల విక్రయాలు 480 మందికి ప్రతివ్యక్త కారులని వర్ణించిన రీగానుండి తిరిగి వచ్చినది. అట్టిగా నాడెటలో మాస్కోలో నొక బోధనాసానమున అన్ని దేశముల ఆంధ్రోళ్లకును బోర్ల విక్రయధానమును నేర్పుచున్నది. అన్ని దేశములలోను బోర్ల విక్రయవాహింపుటకు వారిట్లు చేయుచున్నారని దేశస్థులకు రాయబారి తెలిపెను.

జర్మనీ

హిందెన్బర్గ్ ప్రకటనము

లండను, డిసెంబరు 22:— హిందెన్బర్గ్ తనక్రిష్టమత ప్రకటనమునందు జర్మను సేవా ప్రభావమును బాగ్ డి స్వల్పకోధముల మూలమున ద్రోహించితిమి నైనకోవోగ్సులకు తమ యధికారపు దుస్తులను, ఆయుధములను తీసివేయకుండవలె నని హెచ్చరించెను.

హెస్సీ గ్రాండుడ్యూకు

అమెస్టర్డం, డిసెంబరు 21:— ఈ గ్రాండుడ్యూకు ఒకడు మాత్రమే యింకను రాజ్యమును త్యజింపలేదు. అతడు త్యజింపకున్నచో అతనిని బహిష్కరించుటయే నిష్పంధించుటయే జరుగునని సోవియటువారు తెలిపిరి. ఎవరుగలవనివాండుగ సమ్మెకట్టుటలన చాల అల్లరులు జరిగినవి. బోస్టోలో గుంపు సోవియటుసభ్యుల నందరిని నిష్పంధించెను. మరికొందరు గనుల నాకరిమింపబోవ మరణింపగులను గార్చి వారిని తరిమిరి.

జర్మను విప్లవకారులకు ధనసహాయము.

లండను, డిసెంబరు 19:— ఎల్లిను అనువాడు 5 లక్షల మార్కులకు తెచ్చియిచ్చెనని తెల్లను సోవియటువారు నడిపిరి. వారిని పిమ్మట జట్టుకొనిరి. ఈ ధన మెవరో తెలియదని సోవియటువారు నడిపిరి. ఆ ధనమును రష్యా బోర్ల విక్రయలే పంపిరి. ఆ సంగతి హెయ్బర్త్ హెయ్ మాస్కోగార్లకు స్పష్టముగ తెలియను. 15 లక్షల మార్కులను పంపుటకు బోర్ల విక్రయ దొరతనమువారు అడ్డాపించిరి. మొత్తము 240 లక్షల మార్కులను రష్యాలోని జర్మను విప్లవకారుల కొసంగి రని తెల్లను బోర్ల విక్రయవాహిగా నుండిన జాఫీ ప్రకటించెను.

స్వయంనిర్ణయము

అమెస్టర్డం, డిసెంబరు 18:— మిత్రమండలివారు బాహిమియానంత జకోస్లావకుల కిచ్చిరి. స్వయంనిర్ణయనాత్ర మిత్రుడు బాహిమియాకు వర్తింపదని జకోస్లావకుల రిపబ్లిక్ ప్రధానమంత్రి జర్మను ప్రతినిధులకు తెలిపెను.

కెయిజరుభార్య చాల సహాయసిత్తియందుండుట.

కోపమహాగణ, డిసెంబరు 19:— కెయిజరు భార్యకు స్వాత్రాగముకలది. ఇపుడావ్యాధి తీరముగా నున్నది. ఆమె అపాయస్థితిలో నున్నదని జర్మనీ ప్రతికలు వ్రాసినవి.

సోవియటు సభలు.

కోపమహాగణ, డిసెంబరు 20:— సోవియటు సభలు తాత్కాలికముగ నవనరమే యగును గాని అసభలు నిరంతర్య త్యమును పూనగాడను. జాతీయసంఘములననే తేజమునకు కొంటియును ప్రజల కాపారముకు లభింపగల వని షెప్టరును మొదట నుడివిన పిమ్మట జాతీయసభవారి తీర్మానము చేయబడిన దని తెల్లను నుండి తిరిగివార్త వచ్చినది.

అంతర్గ్రాములను బ్రిటిషువారి పశముచేయుట

అమెస్టర్డం, లండను 22:— యు 9 అంతర్గ్రామ నొకలను ముందుటలో చాల ప్రభావశ్రీ వహించినందున దాని నప్పగింపవలెనని అడ్మిరలు తెల్లగారు కోరనేతడు గాని అంతర్గ్రాములను ఇంగ్లాండునకు తెచ్చినవారిలో ప్రతివారికిని 500 మార్కు లియ్యబడునని వాగ్దానము చేయబడినందున నావికులు గౌరవమును పరిత్యజించి ధనాకాపరమలై ఆ అంతర్గ్రామిని గూడ గొనిపోయిరిని కొయిలప్పిజయిటంగు పత్రిక వ్రాసినది.

జర్మనీ రాజ్యాంగవిధానము.

అమెస్టర్డం, డిసెంబరు 22:— తెల్లనులో జరిగిన సమావేశమునకు తేజయమంత్రియును ఆస్ట్రీయా రాయబారియును కూడవచ్చిరి. జర్మనుసామ్రాజ్యమునకు నియోజితుడగు సభా

పతి ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడుగా నుండునట. అతని అధికారము విల్సన్ సభాపతికిని జార్జి రాజానకును గల అధికారములకు మధ్యగానుండవలెను. పార్లమెంటువ్యక్తుల ననుసరించి నబావతీయంత్రివర్గము నేర్పబడును. తేజయందలి వివిధరాష్ట్రముల ప్రతినిధుల సభయొకటి అమెరికాపెనేటు పద్ధతిని సభాపతి కాలోచనసభ గానుండును. రాష్ట్రములు 14-15 గ నేర్పడును. అవిస్వతంత్రములుగా నుండును. పెనేటుసభ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగింపరాదని సభ్యులందరు నంగీకరించినది తెల్లను నుండి తిరిగివచ్చినది.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయాలో నిరుద్యోగులు.

అమెస్టర్డం, డిసెంబరు 21:— వియన్నాలో 40 వేల మందియు జర్మను బాహిమియాలో 100 కి 25 మందియు పనులు లేకుండ నున్నారని ప్రత్యేక తేజయమంత్రి ప్రకటించెను. వీరిసంఖ్య దినదినమును హెచ్చుచున్నది.

వియన్నాలో విల్సన్ సభాపతిగారి సాహ్వనించుట

లండను, డిసెంబరు 23:— విల్సన్ సభాపతి సాహ్వనించుచు వచ్చిన తిరుగు పట్టణములందు సభలు చేయబడెను.

వియన్నాలో ప్రజలన్నాతురు లగుట.

వియన్నా, డిసెంబరు 23:— వియన్నాలో ప్రజలు తిండిలేక చాలమంది చనిపోవుచున్నారు. వెంటనే ఆహార పదార్థములను పంపినచో కనీసము 2 లక్షలమంది చనిపోయినరని ఆస్ట్రీయాలోని బ్రిటిషు రెడుక్రాను సంఘాభ్యుత్థుడు తెలిపెను.

అధినివేశనములవారి విద్యాభ్యాసము.

లండను, డిసెంబరు 23:— బ్రిటిషు తేజయన విద్యాభ్యాసము చేయుచున్న అధినివేశనములవారి సదుపాదమును మాచుటకొక సంఘముండవలెనని అధినివేశనములవారు కోరుట చే గోరలు ప్రభువు అధ్యక్షత్వక్రింద నొక సంఘ మేర్పఱుపబడినది. లండను విశ్వవిద్యాలయమువారు రధినివేశనములవారికి సౌకర్యములను హెచ్చించిరి.

విమానసంచారము.

పారిసు, డిసెంబరు 23:— బ్రిటిషు విమానము ఇండియా తేజయన కేగుట చాల ప్రశంసనీయును. ప్రపంచము విమాన మార్గముల నన్నిటిని మిత్రమండలివారిలో కలసి బ్రిటిషువారి రాక్రమింప కాచుట చాల ప్రశంసనీయును ఎకోడీ పారిసు పత్రిక వ్రాసినది.

మిత్రమండలి సమావేశము.

పారిసు, డిసెంబరు 23:— అమెరికా, బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు ఇటలీ, బెల్జియము తేజయల వారు 1919-వ సంవత్సరారంభమున నించట సమావేశమయ్యెదన వారందరును ముందు విమానప్రయాణములకు గూర్చి ఏర్పాటు చేసెదరు. నుంకముల నియ్యకుండ విమానములు మోసగించిపోయింద తేయుట, జర్మనులు తమ వాణిజ్య ఉపావిమానములను బాంబులవిమానములుగా మార్చుటంద నరముట, మున్నగు విషయములు నిర్ధారణ చేయబడును. ఆ నిర్ధారణ సంధిసభలో జర్మనీవారు నందరు కలసి వ్రాసు పత్రికయనం దియవ్వబడును.

కార్మికసభ్యులు.

లండను, డిసెంబరు 23:— ప్రీవీ కౌన్సిలులో కార్మిక ప్రతినిధులు మొదటి ప్రతిపాలాసనముల నాక్రమించురు. కొయిలేమను ప్రతినిధులను వదలిన కార్మికప్రతినిధుల సంఖ్యయే తక్కిన ఏకప్రతినిధులకుం పుంకుడ హెచ్చగునేని కార్మిక సభ్యుల అధికారము గలుగింపబడవలెనని కార్మికసభ్యుల ధి కముగ కోరుచున్నారని డెయిలీ క్రాన్కల పత్రిక వ్రాసినది.

నాకానిరోధము.

లండను, డిసెంబరు 23:— నాకానిరోధము త్వరలో చాల తగ్గగలదు. ఇపుడు చాల నొకలు వదలబడి పరిత్యజింపబడిన సముద్రమార్గములందు వాణిజ్యకార్యముల నిర్వర్తించుచున్న వని నాకానియంత నుడిపెను.

ఆస్ట్రీలియాలో విషజ్వరము.

వెల్లింగ్టన్, డిసెంబరు 23:— విషజ్వరము పూర్తిగా తగ్గినది. ఉత్సవములు ప్రారంభమైనవి.

వృత్తాంతములు

పటేలుగారి చట్టమును సమర్పించుట:— లాహోరు దేశసమాజమువారు 16-వ తేదీని సభచేసిరి. వభకు 700 మంది వచ్చిరి. పటేలుగారిచట్టము ముఖ్యులగు నవనరము. గౌరవము వారు సమాచారము కావలెనని తీర్మానము చేయబడెను.

సంస్కరణ సంఘములు:— ఇండియా వొరతనమును గూర్చి సంఘములవారు రాలోచించునపుడు గొ|| ఏ. పి. ముది నను సి.వి. ఇ. గొ|| భానుబచందరు మియును మహమదు మఫీ సి. వి. ఇ. గార్లొక సంఘమునను సర్ పట్టనీ కే. సి. వి. ఇ. జి. రెయిని సి. వి. ఇ. గార్లొక సంఘమునను సభ్యులుగా నుండురు.

జనవరి 18-వ తేదీని బొంబాయినుండి ఇంగ్లాండుకు తపాలు తీసికొనిపోవుచుండు “మెనోరా” అనునాక గొ (8 వేల టన్నులని) ప్రయాణికుల సౌకర్యమునకుగాను మొదటిరెండు తరగతులు గాక ఇంటర్మీడియేటు తరగతియు మూడవతరగతి యుగూడ నేర్పఱుపబడుచున్నదని యు, ఈ యేర్పాటు నాకో పరిభాగమున ఎక్స్ పర్టివారిచే చేయబడె నని యు, స్నానపు గదులు, పొయిఖా వాటా మున్నగువి బాగుగా నేర్పఱుపబడె ననియు లండనుకు స్త్రీమరుచాక్టీ 450 రూ|| ల యుండి 525 రూ|| ల వఱకు గలవనియు, మార్చేల్సుకు చార్జీ 30 రూ|| ల తక్కువగ, నుండుననియు మికివాన్ మెకస్ట్రీ సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

డిసెంబరు - 4 వ తేదీని ఇంగ్లాండునుండి టపా పడినకొని బయలుదేరిన “కాగోయా” అనునాక ఈ నెల 30-వ తేదీ సోమవార మునయమున 6 గంటలకు బొంబాయి చేరు నని యూహించబడుచున్నది. 12-వ తేదీ టపానులో ఇంగ్లాండు నుండి బయలుదేరిన “మహాలా” అను నాక 25-వ తేదీ బుధవార మునయము 8 గంటలకు నూనూజువచ్చుటె. వట్ నందు పట్టుకొనబడిన ఖయిలీలలో 4-వ ర్యామును స్వతేజము నకు బంపబడుచున్న ఖయిలులకు దీసికొనినయ్యును. “దేవరెన్” అనునాక రాబోవు ఆదివారము బొంబాయిచేరును. ఈ ఖయిలీలయందు 21 బ్రిటిషు సైనికోవోగ్సులను, 7 గురు బ్రిటిషు వారంటు అఫీసులను గలరు.

దివాను మరణములన విశాత్రము ప్రజలు దుఃఖితులై యుండుటచే ఆర్. సి. హెచ్. హైస్కూలు ప్రథమ వార్షికోత్సవ ఈవల కనుకొన్నట్లు క్రీస్తును నెలవులలో జరుపుట యనదుంజనరుని తోచిపొందున ఆయుక్తము వచ్చు మే నెల ప్రథమభాగమున గారిండుట కేర్పాటు చేయబడినది.

ఒకరిట్లు వ్రాసుచున్నారు:— 2 మాసములనుండి అంతఃపురముజిల్లా కదిరి గ్రామములో వేరు బాధ్యము ప్రబలి జనులు భయపడి గ్రామమునిడిది డొరమొలల గుడిసెలు వేసికొని వాసము చేయుచున్నారు. ఇట్లు గుడిసెలలో బాధ నడుచుండగా గ్రామములో విశేషముగ దొంగతనములు జరుగుచున్నవి. దీనినివ తమై అధికారులు యేలాటి చర్యల పుచ్చుకొనలేదు. దొంగలబాధ మొదైనది. 21-వ తేదీని జిల్లాకలెక్టరు టి. రాఘవయ్య పంతులవారు కదిరి గ్రామము కు గాముచేసిరి. వారితో విన్నవించుకొనిన గ్రామవాసులకు లాభము లేక పోయినది.

విశాఖపట్టణము జిల్లా రాజము పురమునందున్న బార్నికారనేమను క్లబ్బుమొక్క ఆవరసరత్నన వర్ధంతి మహాత్మ్యము బహువై భవముగ 21-వ తేదీ సాయంత్రము 4-30 గంటలకు క్లబ్బుచోటలో విడికాడ యెట్టేలు పూర్తివెటరుగారగు ఇరుగంటి చినవేంకట్రాములుగా ఆధిపత్యక్రింద జరుపబడెను. సభ్యులకులకు ప్రాప్తైటరు తమ వ్యాసమునందు, విద్యావశ్యకతకు గురించి నుడిపిరి, గ్రామమునందు మధ్యమ తరగతి పాఠశాల ముందుటనరము. క్లబ్బు కార్యదర్శి సంవత్సర రిపోర్టు చదివిన పిదప మొదలగు అగ్రాసనాధిపతి గారికిని మితాహర విందు యొసగబడెను. పిదప విద్యాహామకులకు ప్రాప్తైటరు వారు సం 1-కి య 25 లు క్లబ్బు పు ప్రభాంధ్రాగారమును అభివృద్ధిచే నుటకు దనుచే యుచునని వాగ్దత్తు చేసిరి. అంతటితో సభ ముగిసెను.

(10-వ పేజీ-తరువాయి)

టికే బంపిరి, అప్పటినుండి జేతూన కాంగ్రెసు లీగలవారు తయారు చేసిన సంస్కరణములు తెంటునే మనకు ప్రసాదించబడుతున్నాయో అని ప్రారంభమైనది. అధికారులు ఈ యాందోళనను జేతూనక కాసనముక్తింద యాత్ర ముఖ్యము ప్రయత్నములు చేసిరి. మనలో ననేకులును అంగ్లేయులును భారతీయులకు సంస్కరణములు ప్రసాదించ గూడదని పట్టుబట్టి పనిచేయుచున్నారు. కాని కలకత్తా మత గురువులు భారత జేతూనకు జేతూనలనన సహాయమును గుర్తించి వారికి స్వాతంత్ర్య దానమును చేయి అంగ్లేయులకు కోరిరి. దీనివలన ప్రభుత్వమువారు భారతీయులకు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుటకు తన పరమాధిపతిని రాజ్యాంగ మంత్రులు 1917 సం. ఆగష్టు 21-న తేదీనాడు ప్రకటించిరి. ఈ ప్రకటన మన కెంతయో యుత్సాహము కలిగించింది. మనకు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము చేకూరుటకు ఈ ప్రకటన చాల యోగ కలిగించింది.

భారత జేతూన-సంధిసభ.

భారతీయ లాంఛన సంఘమునకు నగడించుచు, బాడును జూర్జిగాను సంధి సభయందు భారతీయ వనరులకు మరపుజేందబడదని తెలిపిన వాక్యములను మీరు చూచుకొనడ తేదీని తెలిపినది. ఇందులకు ప్రధాన మంత్రిగారు, మంత్రివర్గము వారును వందయు. ఆ సభయందు భారతీయ జేతూనలనన గానిని నిమిషించుటకు ప్రభుత్వమువారు రుద్రులు గాని మీరు ప్రకటించిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన మునకు బాధ్యులు కాదు. ఇట్టిసభకు ప్రతినిధులుగా, ప్రతినిధు లుగాని యెన్నుకొనదని కాంగ్రెసు నుండియును వచ్చు ప్రభుత్వము వారును మతిచించిన బాగుండును. కేవలము ఆయుధము ప్రతినిధులనుండిగా భారతీయుల కొక ప్రతినిధియైన తేదీనుట అన్యాయము ఇట్టి ప్రాతినిధ్య మీయబడ వలయునని చాలమంది తలచుచున్నారు. హిందూ జేతూన రాజకీయంకములచేత నిశ్చయించ బడునను దుర్భిలా యయితో భారతీయులు సంధిసభకు బోధించుటయు ఆయంక ములు బిల్డింగు వాగు మెంటులో తేదీనుటయును ప్రతివాడు నెఱుగునని వాయుదేవులు కాని సంధి సభలో నిర్ధాంతికంప బడు నుటయును మార్తీయు భారతీ సంస్కరణములందు విశేష ప్రావీణ్యమును బాపకలపు ఇందులకుమార్తీ సభ్యుల తరముచెప్పు వీలులేదు. అట్టి వీరినిండి సంధిసభకు భారతప్రతి నిధి బోధించువాడను మాటకడదులేదు. హిందూ సంస్థానాధి పతుల తరపున బిల్డింగు మహారాజుగా గానభుజ బోధించునని వినుటకు నేనెంతయో సంశయించుచున్నాను. కాని బిల్డింగు భారతీయ ప్రతినిధిమార్తీయు సభకు బోధ వీలులేకున్న చాల విచారకరముగా నుండెడిది.

(10-వ పేజీ-తరువాయి)

చంద్ర హాస

ఆంధ్రసభవారు కలి రాత్రి తమ సభాసభ్యులను సభకు పిలువజేయుచున్నప్పుడు వారికి చంద్ర హాస నాటకమును ప్రదర్శించిరి. ఆంధ్రసభవారు క్రీస్తును నెలవులకు ప్రదర్శించు దలచిన నాటకప్రకాశించుచు చంద్ర హాస నాటకము రెండవ ప్రదర్శనము. నాటకప్రదర్శనమునకు వాంఛించునది కిదివర కుండిన అనివార్య పరిస్థితులములలో చాలవర కిన్నియు తొలగి యుండుటచే వారి నాటకప్రదర్శనములు మానవలసివచ్చునని అభ్యంతరపడతము లగుచున్నది. నాటకములు నాటకుటకు సభవారి కిష్టము కాకపోయినప్పుడు అభ్యంతరము వారు కొత్త యేర్పాటులను చేసిరి. చంద్ర హాస ప్రదర్శనము మొదటినుండి చివరవరకును రసవంతముగ నుండెను. దువ్వబుద్ధి పాత్రమును టి. రఘునాథాయ్యలవారు ధరింపవలసివచ్చింది. మునుముకు కిష్టము కలిగెను. కాని దానిని వెదురుముడి తేలికగావు పడుతుంటుంది విహించి యాలోచనము నువ్వించి అభ్యంతర వా క్షించిరి. దువ్వబుద్ధి ప్రచ్ఛన్న సంకల్పముతో తన తులనము లను నిష్కాంక్షులనెయ్యిందెను. నాటకసాధ్యముగాను, అ త్యంత విశేషముగాను నగు చంద్ర హాస కథావస్తువును శేషగిరిరావుసంతులుగారు సమయోచితముగను సుశోభనము వికసించజేసి సభ్యులకు రసప్రవాహములందులి నిర్ధారము లనుకన్నులకు గట్టిటు ప్రదర్శించిరి. చంద్ర హాస చంద్ర హాస దను ప్రచ్ఛన్న హేమముతో కలిగిందనయొక్క పెనుగుచుండెనని దువ్వబుద్ధి క్రమేపేయినపుడు దానిని చంద్ర హాస ముందుండి దువ్వబుద్ధి మన కేద్యముకలిగెను. కాని ఆభావమును చంద్ర హాసనియందుటను అతని పాత్ర వికసించుటకు మునుగునపు వలసియుండెను. దానిని శేషగిరిరావుసంతులుగారు యథోచిత

ముగ సాధించిరి. మనోభావమున కుద్యోగము కలి దానిని కష్టములకు సాధ్యము కాదు. చంద్ర హా సు దువ్వబుద్ధి దు స్వప్నము నాక్రమించుకొని దువ్వబుద్ధి దు స్వప్నమును చంద్ర హాసము కనిపెట్టి య నాటకము రసాభాసము కాగలదు. అట్లు జరుగక బుద్ధి పాత్రభావము కడు ప్రభుత్వముగ ప్రకటి మునందలి రసము నుద్దీపింపజేసెను. దువ్వబుద్ధి, య ద్విహాసము చంద్ర హాసయందు సమావేశమైన విషయము నాసింతికా చంపకమాలినులను చం పుచున్నదాననునందు పరస్పరము మాయకొని చంద్ర హాస నాటకమునకు రసస్థానములై యున్న క్రమై పుద్ధులనుగమును దువ్వబుద్ధి రసమును పూరిం. డరంగము రసాభాసమై పోయెను. నాటకమునకు 1. మునకు నుండవలసిన సంబంధము నాటకమునందు లోపించుట దానికి కారణమని చెప్పు వలసి యుండును. ఆయాంధ్రములందలి వివిధ ప్రాంతములకు పరస్పర సంబంధ ముండితిమను. వారిసంబంధము పాత్రబోధమునకు సాహాయ్య కా రి యై పాత్ర కలిగిన మును ను వ్యక్తముచేయెను. చం పక మాలిని పాత్రము చంద్ర హాసనికలమును పోషించుటలేదు. సరికదా గ్రంథకర్త కల్పించిన సంభావన మును, పాత్రబోధమును చంద్ర హాసని న్యూనతలయందు న్నది. ప్రచ్ఛన్న రంగమునందు చంపకపాత్ర కల్పనము పాతకముతో ప్రదేశకల నెన్నది. ఆపాత్రకల్పనమును సమర్థించుట కొక బేయర్ల ముండెను. చంద్ర హాస విషయలప్రేమ యందలి ప్రధానవేగమునందు కనపించు దుర్బాంత ప్రకృష్టిని కాంతింపజేయుటకు చంపకపాత్రము ఉద్యానమునందు దవసరము కానయ్యెను. కాని చంపక ప్రచ్ఛన్న హాసయందుతో చంద్ర హాసని మందలించు ముఖచేతని తేలికము పూరించుకొనునట్లు కవి నిర్ణయించియుండినప్పుడు చంపకపాత్రబోధమును సుదర్శించుటకు వీలు లేదు. చంపకకు చంద్ర హాసని పేరు పికాచము పట్టినయెడల చంద్ర హాస, విషయల కల్పనపేర మయందలి మాలిన్యమును పోగొట్టుటకు వినియోగపడి యుం డును. ఆరంగమునందు పాత్రభావ తెలికాకలము ముపినను రక్తి కల్పనండుటకు కారణము నాటకము గాని పాత్ర భావల లోపము కాదని నిర్ణయించవలసి యుండును. చంపక కేవల భావ రామచంద్రయ్యగారు చంద్ర హాసని మందలించుటయందు కొంతవరకును ప్రయత్నించిరి. కాని కర్తవ్యంబులములు వారి కవాంఛితమయ్యెను. సంఘమర్యా దను చంద్ర హాస దక్షిణమింది చంపకకు నిర్బాధంగము చేసె ను. అతనిని కిషించుటకు చంపకమాలికి తప్ప ప్రచ్ఛన్న హా సమునందు ముడియెలేకని వీలులేదు. చంపకకు దొరకన యర కాణము రామచంద్రయ్యగారు సాధకపరచి చంద్ర హాసనికి గర్వభంగము చేసిరి. చంపక ప్రేమపంకిలయై యుండినను నిర్బాధంగ మైనప్పుడు తన మనమునందు తాత్కాలికముగనై నను కలిగిన అనిష్టభావమును, అభిమానమును రామచంద్రయ్య గారు కచ్చితముగ వ్యక్తపరచిరి. చంద్ర హాస, విషయ పాత్ర ములను ధరించిన వేలాలలవ్యక్తిభావు, కే శ్రీనివాసాచార్య లుగారు సమయోచితముగ ఆయాస్థలమునందు రససావణము నకు తోడ్పడిరి. ఆంధ్రసభవారు ఒకవిషయమును గమనించిన గాని వారు తమ నాటకప్రదర్శనములను నిర్వహించుచు వేయ జాలరు. వారు పాత్రనిర్ణయమునందు జాపకలనెంత వివక్షణ జూపుట లేదని చెప్పవలసియుండును. అని వారి నాటకములందు ఆరంభమునందయు వచ్చుటచే ప్రత్యేకముగ నుదాహరింప వలసి వచ్చినది. ఆ లోపమును సభవారు సంస్కరింపవలసి యుండును.

22-వ తేదీని గుంటూరు ఆరంభలో పేటలో పల్నాటి విద్యార్థులందరను జేరి "పల్నాటి యువజనసంఘము" ననుపేర కొకదానిని స్థాపించిరి. వారిసంఘముతరపుర భుజనప్రకడ చివ గురుమూర్తిగారు నొక గ్రంథాలయమును రమరము 100 పుస్తకములతో స్థాపించిరి.

18-వ తేదీ కాలవరము నల్ దివిజన్ ఆఫీసు హెచ్. కొంకరనారాయణ అయ్యర్ గారు కైకలూరు తామ్రాణి కొయ కల్లూరిని శ్రీ గారు గ్రంథాలయమును దొంగించిరి. తమ సంత సమును వెలిబుచ్చుచు, స్థాపకుల ఉద్దేశము త్వరలో ఫలితము గాంచు గాకయని కోరుచు, భాగ్యుర రామాయణము, పర మార్థ జడ్డిమెంటు అను రెండు ఉత్తమ గ్రంథములను గ్రంథాలయమునకు ఇచ్చెదమని వాగ్దానము చేసిరి.

నొక ఆంగ్లనాటక నేర్పాటు కాబడినది. బాపట్లతాలూకా గ్రామోద్యోగియులు రా ప్రార్థితులు.

22-వ తేదీని గుంటూరు జిల్లా వెడ్డెపులివర గ్రామమున జరిగిన సభయందు కవుల నుబ్రచణ్యులగారు అగ్రాసనాధిప త్వము వహించిరి. అందు నూలుగురు రైతులునుమా వేళిపాడి. పి. దల్లిము వారిచర్యకు గురించియు వెడ్డెపులివర గ్రామము నుండి బట్టిపోయినకు రోడ్డువేయవల యని ప్రభుత్వమువారికి తెలియ పరచుటకును తీర్మానము చేసిరి.

29-వ తేదీ వెడ్డెపులివర గ్రామములో "రైతుల సంఘము" స్థాపించ ప్రయత్నములు జరిగినవి.

22-వ తేదీని గుంటూరు జిల్లా శేషలెలో వెలగపూడి వేంకటసుబ్బయ్యగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన పాదసభలో క్రింది తీర్మానము తేగీనముగా నంగీకరింపబడినది. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు జారీచేయించిన 383 జి. ఓ. (నీటితీర్చు నుగర్వన జి. ఓ.) వలన భూములకు పన్నులు పెరిగి రహితాంగ మునకు మితిలేని కష్టములు కలుగుచుగాన ఆ జి. ఓ. ను రద్దు పరిపించుటకు గవర్న మెంటువారిని ఈసభ వారు కోరుచున్నా రు. నై తీర్మానమును తలచిములకముగా గవర్న మెంటువారికి పంపుటకు అగ్రాసనాధిపతిగారికి అధికార మియ్యబడినది.

కృష్ణజిల్లా పూర్ణమండి ఒకరిట్లు వాయుచున్నారు:— చతుర్థకృష్ణాయండల రైతుల సమావేశము పూర్తియైన తరువాత పురవాసులకోరికనై మార్కావేంకటరెడ్డి నాయుడుగారు కారపాటి ఆంజనేయ చాదరీగారు మరచటికెను కలకు పూర్ణయండండి పేటలుగారి అంతర్వర్ణ వివాహకాసనమును గూర్చి సమావేశముజేయించిరి. నాయుడుగారు గ్రామసాధి పత్యము వహించిరి. ఆంజనేయ చాదరీ బట్టబొయి నాయుడు గారు కాసనమునుగూర్చి తెలుప పురవాసు లామోదించిరి అసంతకము సమాకార పరపతిసంఘ మొందు స్థాపించబడినది.

Mr. Wilson's Conception of League of Nations.

PARIS, December 2nd.—The Sorbonne University for the first time in her history, conferred the degree of "Doctor Honoris Causa" on a Foreigner. The diploma was handed to President Wilson to-day, by Mr. Alfred Croiset, Dean of the Faculty of Letters for Historical Work and by Mr. F. Larraude, Dean of the Faculty of Law, for Jurisprudence and Political Science.

The President replying said: The "terrible war through which we have just passed has been not only a war between the Nations but it is also a war between the systems of the culture. One system is aggressive using the science without conscience stripping the learning of its moral restraints, and using every faculty of the human mind to do wrong to the whole race. The other system, reminiscent of the high traditions of the men of indomitable spirit everywhere is struggling towards the right and seeking above all else to be free, Triumph of freedom in this war means that the spirits of that sort now dominate the world. The task of those presently to be gathered here to make the settlements of this peace is greatly simplified by the fact that they are the masters of none but the servants of the mankind and if we don't heed the mandates of the mankind, we shall make ourselves most conspicuous and deserved failures in the history of the world. My conception of the League of Nations is just this.—That it shall operate as the organized moral force of the men throughout the world and that whenever or wherever wrong and aggression are planned or contemplated, this searching light of conscience will be turned upon them and the men everywhere will ask "what are the purposes that you hold in your heart against the fortune of the world?" Just a little exposure will settle most questions. If Central Powers had dared to discuss the purpose of this war for a single fortnight it never would have happened and if as it should be, they were forced to discuss it for a year war would have been inconceivable. So I feel that this war is intimately related to the "University of Spirit", which is intolerant of everything that seeks to retard the advancement of ideals, the acceptance of truth and purification of life and every University Man can ally himself with the forces of the present time, with feeling that now at last, the Spirit of Truth, spirit to which Universities have devoted themselves, has prevailed and is triumphant.

పు ఖండమున రానురాను మోటు లంతర్జాతీయ సంబంధములను చుండుటచే, సంధి పత్రములు బదిలీరాని క్రింద పరిగణింపబడెను. జర్మనీదేశమున, నైతిక ధర్మముల నన్నిటిని సెను. ధర్మ సంస్థాపనార్థమై ప్రచండ చువసర మయ్యెను. యుద్ధవిజయము అమెరికాదేశ మాహావమున బ్రవే విశేషార్థము లేకపోలేదు. అమె యూరపుఖండపు వివాదములలో

మరికాకు ప్రత్యేకక్రొధము లేదు. భూమ్యా క్రిమణ యాశతో అమెరికా యుద్ధమున దిగలేదు. ధర్మవిజయము పూర్తి యగుటకు, పక్షపాత బుద్ధిలేని అమెరికాదేశపు ప్రవేశ మవసరమయ్యె ను. యుద్ధ విజయము మాత్రమే, అమెరికా ముఖ్యద్దేశము గాదు. ప్రపంచజాతు లన్నిటికిని, స్వేచ్ఛాభివృద్ధి గాంచుటకు సమానావకాశముల నొసగి, మోటుబలమున కికముం దెన్నటికిని స్థాన ము లేకుండ అంతర్జాతీయసంఘమును స్థాపించుటయే, విల్సను మహాశయుని ప్రధానోద్దేశము. ఈ మహాదేశము సఫలమగుటకే విల్సను మహా శయుడు పదునాల్గు సంధి సూత్రములను నెల కొల్పి యుండెను. ఆ సూత్రముల ననుసరించియే సంధి వరతులు వెలువడి తీరును. ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, అమెరికా మొదలగు దేశములు అంతర్జాతీయసంఘ నిర్మాణమునకై ప్రయత్నించుచుండ నది తప్పక నెరవేరును. హిందూదేశము అంతర్జాతీయసంఘ నిర్మాణమునకు ఆ మోడము జూపుచున్నది. ప్రపంచ పునర్నిర్మాణము నిరభ్యంతరముగ కొన సాగవలె నని, ఆశించుచున్నది. ఈ కారణము చేతనే, తన యభిప్రాయమును గూడ సంధిసభలో వెల్లడించి, ప్రపంచ పునర్నిర్మాణకార్యమునకు శక్తివంచన లేక సాయపడవలయు నని, యువ్వి ఘోషించుచున్నది. కాని, హిందూదేశ మీ విషయమై యభిప్రాయము వెల్లడించుటకు తగిన యవకాశ మొసగబడలేదు.

సంధిసభకు సర్ యన్. పి. సింహగారు హిందూదేశపక్షమున వెడలియుండిరి. కాని వారు హిందూదేశ ప్రభుత్వ దృక్పథము నెక్కుడుగ తెలుపగలరే గాని, ప్రజలదృక్పథమును బాగుగ దెలుపజాలరు. భారతప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు బాధ్యతవహించునంతవరకు ఈవిధేదము నిలిచియే యుండును. హిందూదేశమున కొక రిద్దరకన్న ప్రతినిధు లుండుట సమంజసముగా దండురేమో. ఈ యా త్మే పణ నిలువదగినది గాదు. కేనడా రాష్ట్రమునుండి ఆర్థురు ప్రజాప్రతినిధులు వెడలు చుండ, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు కిరీట మనదగు హిందూదేశమునుండి యొకరిద్దరు మాత్రమే వెడల వలయు ననుట సమంజసముగ లేదు. కాంగ్రెసు మాహమ్మదీయ సభల ప్రతినిధులను ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువా రాహ్వానించినచో, భారతీయుల కెంతయు నా మోడకరముగ నుండెడిది. కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుని వాక్యముల నాలించి, యిప్పుడయినను, ప్రజాప్రతినిధుల నాహ్వానించుట ప్రభుత్వధర్మమైయున్నది. మిత్రమండలి వారే సూత్రముల విజయమునకై తమ రక్తమును భార బోసిరో, ఆ సూత్రములనే హిందూ దేశమున కన్వయింప జేయవలయు నని, భార తీయులు గోరుచున్నారు. ఈ సందర్భమున మాల వ్యాగారు, సూచించిన స్వపరిపాలనోద్యమచరిత్ర గమనింపదగియున్నది.

నిజ మరసిన, హిందూదేశమును బ్రిటిషు వారు యుద్ధములలో జయించి లాగికొని యుండ లేదు. నూటయేబది వత్సరముల క్రిందటివరకు హిందూదేశము చాలవరకు భారతీయులచే పరిపాలింపబడుచుండెను. కాని, దేశ మనేకకారణము లచే ఓణిత జెందెను. దేశములో, ఐకమత్యము నకు విఘాతము సంభవించెను. భారతీయులైన కులే ఆంగ్ల పరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనమునకు మిగుల సహాయము జేసిరి. ఆంగ్ల పరిపాలనము, భార తీయుల తోడ్పాటుచేతనే, స్థూపిత మయినది. ప్రథమమున ప్రజల సాభాగ్యముకొరకై, బ్రిటిషు పరిపాలన మారంభింపబడెనని ప్రకటితమయినను, రానురాను దేశ ప్రజల సాభాగ్య మంతగ పరకు జేయబడలేదు. ఈ విషయమై దేశ ప్రముఖులు చిర కాలమునుండియు తమ యసమృత్తిని దెలుపుచునే యుండిరి. కికి వత్సరములక్రిందట, జాతీయమహా సభ నెలకొల్పబడెను. అప్పటినుండియు, ఈ సభ స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యముకొరకై నిరంతర కృషి నెలుపుచుండెను. 1866-వ సంవత్సరమునందే కాంగ్రెసు సభవారు స్వపరిపాలనావిధానమును తయారుజేసి యుండిరి. 1908-వ సంవత్సరమున సామ్రాజ్యస్వరాజ్యమును, భారత భీష్ములగు దాదాభాయి నారోజీగారి యధ్యక్షతక్రింద గోరి యుండిరి. యుద్ధమునకు బూర్వమే, భారతీయులు స్వపరిపాలనావాంఛను దృఢముగ గనుబజచి యుండిరి. కొందరు దలచునటుల, యుద్ధావకాశము దీసికొని, ఆంగ్ల దేశమును కలవర పెట్టుటకు హిందూ దేశము స్వరాజ్యాం దోళనము జరిపినదనుట కల్ల యని నిస్సందేహముగ నుడువవచ్చును. సంగ్రామము స్వాతంత్ర్యవాంఛను ప్రపంచ మునందంతటను ప్రజ్వలించజేసిన మాట సత్యము. ఆయుధ్యేగము, హిందూదేశమునగూడ వ్యాపించి స్వపరిపాలనోద్యమమునకు ప్రోద్బలము గలుగ జేసినదనుట తేటతెల్లమే. ఈ ప్రబోధమును కనుగొనజాలక, అధికారవర్గమువారు నిర్బంధ శాసనములను ప్రయోగించి, దాని నిరుత్సాహ పరుప జూచిరి. కాని నిర్బంధములు స్వరాజ్య వాంఛ నడచుటకు మారు, మరింత ప్రజ్వలించ జేసెను. ఈ స్థితి సంతయు పరికించియే, ప్రభుత్వ కార్యదృగ్గారు ఆగస్టు 20-వ తేదిన సుప్రసిద్ధ ప్రకటనమును ప్రచురించి యుండిరి. భారతీయాశయ ములను కనుగొనుటకు స్వయముగ నీ దేశమున కేతెంచి యుండిరి. మాంటాగూగారి యాగమన ముతో, ఆందోళనము కొంతవడి దగ్గెను.

భారతీయులు ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రకటన మును సామాన్యముగ నభినందించినను, మాలవ్యా గారు సూచించినటుల, దానిలోని సంకుచితభావ ముల నంగీకరింపలేదు. అందలి సంకుచిత భావ ములు, సంస్కరణ విధానములో ప్రతిబింబితము లయినవి. సంస్కరణవిధానము గూర్చి, భారతీ యులలో నసంతృప్తి సర్వసామాన్యముగ నున్నది. కాంగ్రెసుసభవారు, ముఖ్యముగ మార్పుల సూచించిరి. మహమ్మదీయ సంఘమువారు గూడ నిట్టి మార్పుల నంగీకరించిరి. కాంగ్రెసునుండి చీలిన మితవాద సంఘమువారు గూడ ముఖ్యముగ మార్పుల గోరియుండిరి. ప్రధానవిషయముల గూర్చి దేశమునందే కీభావము ప్రబలియున్నది. కాని, మాలవ్యాగారు ప్రత్యేకకాంగ్రెసు విధాన ముపై కొంత యభివృద్ధి జరుగవలయు నని గోరు చున్నారు. రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమున, లా, జస్టిసు, పోలీసు శాఖలు వదలివేయబడవలయు నని, కాంగ్రెసుసభవా రిదివరకు తీర్మానించి యుండిరి. ఢిల్లీకాంగ్రెసు సభవారు సంపూర్ణ

ప్రముఖ్య మయినది. హిందూదేశపు భావిస్థితి నిర్ణయింపబడ నున్న సమయమున, మహాసభ గూడినది. ఈ సభ ప్రజాశయములను జంకు లేకుండ ప్రపంచమునకు వెల్లడింపవలసి యుండును. తత్ఫలప్రాప్తికై కృషిఫలపవలసి యుండును. కాంగ్రెసు సభనుండి చీలిన కొలదిమంది మితవాదులతో ననేకులు కాంగ్రెసుసభలో జేరక తప్పదయ్యెను. కాంగ్రెసునుండి చీలుటచే తమ పలుకుబడి దగ్గిసటుల, మితవాదులు గ్రహించి రనుటకు, సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికా వ్యాసమే నిదర్శనము. అన్ని పక్షముల కనుకూలుడును, దేశీయులెల్లరకును గౌరవపాత్రుడునగు పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారీ వత్సరమున సభాధ్యక్షు లగుట, మిగుల సంతృప్తికరముగ నున్నది. వారి సందేశమునకై దేశీయు లెదురు జూచుచున్న సమయమున, వారి సంపూర్ణోపన్యాసము ప్రచురింపబడకుండుట, ఆశాభంగకారణ మగుచున్నది. తంత్రీసమాచారమే ఎల్లరకు కరణ్యమగుచున్నది. సంగ్రహోపన్యాసమును పరికించినచో, మాలవ్యా గారు హిందూదేశపు కోర్కెలను చక్కగ వెల్లడించిరిని స్పష్టమగుచున్నది. యుద్ధ మంతమొంది నందులకు భారతీయులకన్న నెక్కుడు సంతస మొడువారుండరు. భారతీయుల యుద్ధవిజయ మునందభిక్షముగ పాల్గొనిరి. స్వాతంత్ర్యవిజయ మునకై, హిందూదేశము తనసర్వస్వమును భార పోసినది. హిందూదేశపు ప్రయత్నము లీడేరుటచే, దేశమునందంతటను మితి మీరిన యానందము ప్రబలియున్నది. అట్టిస్థితిలో, అభ్యక్షులు యుద్ధవిజయము గూర్చి విశేషదురము ప్రసంగించుటలో వింత లేదు.

నిరంకుశశక్తు లన్నియు నొక పక్షమునను స్వాతంత్ర్యశక్తు లన్నియు వేరొకపక్షమునను జేరి సంగ్రామమున డిగొనినవి. స్వల్పరాష్ట్రస్వాతంత్ర్య నిర్మాణమునకు, జర్మనీదేశ ముద్యమించినది. ఆంగ్ల దేశ మిక్కార్యమును సహింపజాలక, జర్మనీపై గవి సినది. రుష్యాభిప్రసము తలపింపకున్నచో, జర్మనీ యపజయ మొకను త్వరలో సిద్ధించెడిదే కాని, మాలవ్యాగారు దెలిపినటుల, రుష్యాలో నిరంకుశ పరిపాలన మంతమొందక పోయినచో, సంగ్రామ ప్రయోజనము దగ్గెడిది. తుట్టుతుడకు అమెరికా ప్రవేశము, యుద్ధవిజయమును త్వరలో చేకూర్చ గలిగినది. ఆంగ్లదేశము 15-వ శతాబ్దమునుండియు యూరపుఖండపు రాజ్యముల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగింపలేదు. అందుచే నాంగ్లదేశము నకు జర్మను యరగతము ఆగ్రహము కలిగించుట సహజము. అయినను, మాలవ్యాగారు సూచించినటుల, ఆసియా, ఆఫ్రికా ఖండములలో మాత్ర మాంగ్లదేశము రాష్ట్రసంపాదనముకొరకై ననేక సంగ్రామముల జరిపి యుండెను. ఈజిప్టు, సౌడను, దక్షిణాఫ్రికా, బర్మారాజ్యముల సంపాదనముకై శీకర సంగ్రామములు జరిగి యుండెను.

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము గోరవలెనని, మాలవ్యా గారు సూచించుచున్నారు. మాలవ్యాగారి సూచనను, కాంగ్రెసుసభ రామోదించుట యుక్తము. బొంబాయి కాంగ్రెసుసభ జరిగినప్పటి పరిస్థితులు చాలవర కిప్పుడు మారినవి. రాష్ట్రీయ పరిపాలనము, ప్రజలవరము పూర్తిగా జేయబడ వలయునని, దేశము నందంతటను భావము ప్రబలియున్నది. అట్టితరీ, ప్రాతయభిప్రాయము లతో సంతృప్తి జేసిందియుండుట అభివృద్ధి సూచకముగా నేరదు. వ్యక్తులను సంతోషపెట్టుటకై ప్రత్యేకకాంగ్రెసుసభా తీర్మానములకు వెనుకంజవైచుట, ఆత్మనివాళి కరముగ నని, కాంగ్రెసుప్రతినిధులు గ్రహించుట యుక్తము. హిందూదేశము సంగ్రామమున గావించిన సహాయము, ఆంగ్లప్రముఖు లనేకుల చేగీర్తింపబడుచున్నది. మాలవ్యాగారు రుదహరించిన వాక్యము లీ విషయమును తేటపరుచుచున్నవి. ఇందుకు, భారతీయు లెంతయు కృతజ్ఞులు. కాని, ఆంగ్లప్రముఖుల యుపన్యాసములు భారతీయుల పోగడ్డలతో సంతమొందునా లేక, కార్యరూపము దాల్చి హిందూదేశమునకు శాశ్వతలాభము గలిగించునా యని మాలవ్యాగారు ప్రశ్నించుచున్నారు. లామడుబార్జిగారి యుపన్యాసమువలన, హిందూదేశమునకు తగిన లాభము చేకూరుననియే యూహించవలసి యున్నది.

సంధిసూచనలను జాగరూకతతో పరిశీలించిన, స్వయంనిర్ణయసూత్రమే యీ సూచనల కారాధాభూతముగ గన్పట్టుచున్నది. రుష్యా, ఆస్ట్రీయా-హంగరీ భాగములకు స్వయంనిర్ణయసూత్ర మవలంబించబడును. ఇటులనే బాల్కను రాజ్యముల కన్నిటికి నీ సూత్రమే వర్తింపజేయ బడుచున్నది. హిందూదేశమున కీయధికార మొసగబడునా యని, దేశీయులెల్లరి సమయమునందత్యాతరముతో వితర్కించుటలో నాశ్చర్యమెద్దియు నుండజాలదు. బ్రిటీషువారు సిరియా, మెసపొటేమియాదేశములకు స్వయంనిర్ణయాధికార మొసగ నుద్యమించుచున్నారు. హిందూదేశమునకు గూడ నట్టి యధికార మొసగ మాలవ్యాగారు గోరుచున్నారు. ఫిలిప్పీన్సులు, హిందూ మహమ్మదీయ సామ్రాజ్యములకు స్థానముగ నుండెను. హిందూదేశ చారిత్రమున, భారతీయుల సామర్థ్య మనేకమారుల నగరరాజమున ప్రస్ఫుట మయ్యెను. అట్టి పట్టణమున నిలిచి, భారతీయులు గోరెడి కొలది స్వపరిపాలనమునకు వారి సామర్థ్యము గూర్చి సమర్థింపవలసినవచ్చుట, మాలవ్యాగారికి విచారము గలిగించుచున్నది. భారతీయుల స్వపరిపాలనా సామర్థ్యము, దాదాభాయి నారోజిగారిచే బాగుగ వ్యక్తీకరింపబడి యుండెను. నేటికి గూడ ఇండియాదేశమున మూడవవంతు స్వదేశ సంస్థానాధిపతులచే పరిపాలింపబడుచున్నది. అట్టితరీ, 150 సంవత్సరములనుండియు శిక్ష నొందుచున్న బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలకు స్వపరిపాలనాసామర్థ్యము లేదనుట పరిహాసాస్పద మనుటకు సందియము లేదు.

భారతీయులలో జగదీశచంద్రబోసువంటి ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులు, రవీంద్రుని వంటి మహాకవులు, సర్ టి. మాధవకావువంటి పరిపాలనాదక్షులు, గాంధీవంటి స్వార్థత్యాగులు, నారోజీ వంటి కర్మయోగు లుద్భవిల్లిరి. అట్టి మహామహు లుద్భవించిన దేశము, స్వపరిపాలనమునకు తగదనుట కన్న విచారము వేరొకటియుండదు. భారతీయులు గోరు స్వయంనిర్ణయాధికార మెద్దియో, యితరుణమున కనుగొనుట యవసరము. మాలవ్యాగారు

సూచించినటుల, జర్మను కాలనీలవలె, ఏజాతీ పరిపాలనముక్రింద హిందూదేశముండవలెనో విద్వయింపవలె నని, భారతీయులు గోరుటలేదు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునందే యుండి, స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము బడయుటయే వారి వాంఛ మై యున్నది. ఈ విషయమై అనుమానమున కెక్కడను తావు లేదు. అధినేత రాజ్యములలో ప్రబలెడి స్వపరిపాలన మయినను వారిపు డొకగమని గోరుటలేదు. కాంగ్రెసు విభావమును మాత్రమిప్పుడు ప్రసాదించవలయునని వారు గోరుచున్నారు. వారి కోర్కెనుండు విప్లవకర మగు నదెద్దిమును లేదు. స్వపరిపాలనా క్రమాంతరములను విర్ణయించుటకు, భారతీయులే అర్హులు. ఇదియే వారు గోరెడి స్వయంనిర్ణయాధికారము. ఈయధికారము నొసగి, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు కృతజ్ఞులగుటకు, మాలవ్యాగారు విన్నవించుచున్నారు. ఇండ్లోబ్రిటీషు సంఘమువారు భారతీయులకు కెలులయినను నష్టము గలిగింపవలెనని రాల్ఫ్సు కమిషను నివేదిక నడ్డుపెట్టుచున్నారు. ఈ నివేదిక యందయినను, ఆ రాజకము కొలదినుండిలో మాత్రమే వ్యాపించిన దనియు, ప్రజాసామాన్యము రాజభక్తియుతులై యున్నారనియు స్పష్టపరుపబడియున్నది. దేశములో నశాంతిని పూర్తిగా బోద్రోలి, ప్రకమాభివృద్ధి కవకాశము గలిగించుటకు, స్వపరిపాలనా ప్రధానమే దివ్యోపధ మని, మాలవ్యాగారు హెచ్చించిరి.

ఈ సత్వరపు సభలో ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు ఉర్దూభాషయందు పవనమొందిరి. మాలవ్యాగారు హిందీ భాషలో తమ ప్రారంభోపన్యాసమును గావించిరి. ఈ మార్పు చే కాంగ్రెసుసభలో నూతనశక్తి మారంభ మయిన దని చెప్ప నగును. ప్రతినిధు లెదువేలకు బైగ సభ నలంకరించిరి. వీరిలో రయితులు గూడ విశేష సంఖ్యలతో చేరి యుండుట సంతోషప్రదము. వీరు దేశభాషలలో జరిగిన ప్రసంగములను బాగుగ గ్రహింప గలిగి రనుటకు సందియము లేదు. కాంగ్రెసుసభలో దేశభాషకు ప్రాముఖ్య మధికముగ గలుగుచున్నది. ఆంగ్లవిద్యాధికులే కాంగ్రెసుసభ నలంకరించెదరను నవవాద మిక నుండియు తొలగిపోగలదు. రాజోపుసభను ఆంధ్రదేశమునకు విలిచి, ఆంధ్రులు దేశభాషల కింకను ప్రోత్సాహ మొసగుట భావ్యము. సభకు రాజాలముని తంత్రీవార్తల నిచ్చిన వారలలో డాక్టరు సప్తూ, అంబికాచరణ మజుందారు, గాంధీగార్లు గలరు. వీరు బొంబాయి కాంగ్రెసుసభకు రాకమానిరి. శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు ఢిల్లీసభ కేటించిరి. ఇంతటితో కాంగ్రెసు చీలిక యంతమొందినటులనే ఎంచవచ్చును. ప్రభుత్వోద్యోగిగ నుండియు ప్రజాశయములపై నత్యంతాభిమానము వహించుచున్న సర్. శంకర నాయరు గారు గూడ కాంగ్రెసుసభకు ప్రేక్షకులుగ వచ్చుట, వారి దేశభిమానము బాటుమన్నది. కాంగ్రెసుసభ రేపు తిరిగి గూడగలదు. డాక్టరు హరల్డుమానుగారు “స్వతంత్రులవలె, మీ కోర్కెలను ప్రకటింపు”డని యుత్సాహపూరితమున కాంగ్రెసుసభ కంపియుండిరి. వీరి హితము గమనించి, కాంగ్రెసుసభవారు గావించెడి తీర్మానములు ప్రజల మనోభావములను వ్యక్తపరచుగాక యని గోరుచున్నాము. ఈవత్సరపు కాంగ్రెసుసభవారు, ప్రజాశయలభికై తగిన కార్య ప్రణాళిక నేర్పజిచి, అవి నెఱవేఱువలకును తమ పట్టుదల నణుమాత్రమయినను విడువక భారతదేశమునకు స్వయంనిర్ణయాధికారమును, స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యమును స్వరలో చేకూర్చెదరు గాక!

సానికవార్తలు

ఆంధ్రసభ:—రేపు సాయంకాలము 5³⁰ గంటలకు మదరాసు ఆంధ్రసభవారు “సాంగధర నాటకము”ను ప్రదర్శించెదరు. బల్లారి నివాసులగు టి. రాఘవాచార్యులు గారు రాజనరేంద్రుని పాత్రను ధరించెదరు.

తోటవిండు:—హైదరాబాదు యువోగ్యసంఘాధ్యక్షులగు దివానుబహదూర్ పి. రాజోహిలాచార్యులుగారు పెంటంకు దంపతులను ఆతిథ్యమిచ్చిరి. ఆనేకమంది యువోగ్యులు ఆతిథ్యమునకు విచ్చేసిరి.

నిమ్మజాత్యుద్ధరసంఘము:—సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద వ్యాపరపాడియందు ఆదివారము ఉదయము 10 గంటలకు గొప్పసభ యొకటి జరగును. ఎ. ఆర్. జుమనాభము పండిత రత్నముగార్లు స్వయం సమావేశమగుచు మాటలాడుదురు. బ్రహ్మచంద్రస్వామిగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు.

బొజాసంచాలు:—పొత్తుకుండుగలసందర్భమున రేపురాత్రి, జనపరి మొదటి తేది రాత్రియందు బాదానరాజు కాల్యబతుకు. పూజలు విధియులగు దీపములు వెలిగించబడును. నేటి సాయంకాలము ఇండియను బాయిస్కుపుట్టు అసోసియేషను నందలి బాలభటులు వ్యానూతక్రీడలలో పాలు పుచ్చుకొందురు.

ముసల్మాను వివాహచట్టము:—మౌనీయులగు యాహులు ముస్సేనునారు మదరాసు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన ముసల్మాను వివాహచట్టము ముసల్మానుల పురోభివృద్ధికి శ్రేయోదాయకమని నిన్న సాయంకాలము మహమదీయలందరు మాలానా అబ్దులు సబాను సాహెబుగారి యాజమాన్యమున ఎన్ను చేసునందు సభచేసి తీర్మానించిరి.

మదరాసులో స్టేజ్:—మొకటాచల నాయకను వీధిలో ఈడినమున మొకపేరు కేసు సంభవించినది. రెండు దినములకు పూర్వము రెండు కేసులు రిపోర్టు చేయబడినవి. నిన్నటి దినమున నీకోగి కులాసాగా నేయుండి, పనియండి యింటికిరచ్చెనట. నిన్నటిసాయంత్రము జ్వరము వచ్చి, నేటియడయము మరణించెను. ఇప్పటివర కీవ్యాధి 26 గురికి సోకినది. 17 గురు మరణించిరి.

హిందూచురదీక్ష:—బొంబాయి నగరము నందలి హిందూమత ప్రచారక సంఘమువారు, కోమల క్యాథలిక్కు మతమునకు సంబంధించిన శ్రీమతి ఉబగరాం ప్రాంసిస్ మను స్వామివీళ్ల ఆశయములకి దిశంబున 20-న తేదీ శుక్రవారము నాడు కాత్రుప్రకారముగా ప్రామర్శ్యత్రముచేసి హిందూమతమునందు కలుపుకొని ఆమెకు కారదాబాయి అని నామకరణము చేసిరి. ఆనాడే ఆమెను హిందూమత కర్మలలో కే. రాఘవేంద్రరావు టి. ఏ గారు నొక బ్రాహ్మణ యువకుని కిచ్చి వివాహము చేసిరి.

రాష్ట్రీయ శాసన సభలు:—సాధారణముగా సామ్రాజ్యశాసన సభవారు చేర్చించిన తలునాక రాష్ట్రీయ శాసనసభలు ఆదాయవ్యయ నిర్ణయపట్టిక విషయమున తీర్మానములు చేయుచుండుట ప్రాచుక. కాని రాజోపు రాజోపు సంకల్పరమునుండి ఈ అలవాటును నిలుపుదులచేసి, ప్రప్రథమ యన రాష్ట్రీయశాసనసభలు ఫిబ్రవరి మాసమున సమావేశమై ఆయవ్యయ పట్టికలను తయారుచేయును. తరువాత రాష్ట్రీయ శాసనసభల వారి సమావేశ ప్రకారము ఆదాయవ్యయ పట్టికను తయారుచేసి మార్చి నెలలో సామ్రాజ్యశాసన సభవారు చేర్పించెదరని దేశీయ ప్రజల వదంతి గలదని వ్యాసఅనువాదు మదరాసు లైన్సు ప్రెస్ కు నేను వ్రాయుచున్నాను.

మహమ్మదాలీ సౌకశాలీగార్లు:—24-న తేదీ రాత్రి ఈ సోదరులు జబ్బులుపురమునుండి ఆలహాబాదుకు రాగా హిందువులకు మహమ్మదీయులకు పెట్కెవేల మంది సమావేశమై వ్యాగత మొసగిరి.

33-వ అఖిలభారత దేశీయ మహాసభ

ధిల్లీలో సమావేశమగుట

మానసియులగు పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారి అధ్యక్షకారమున

[మా స్వకీయవిశేషము యొద్దనుండి]

ధిల్లీ, డిసెంబరు 26 :

నేటిదివస మానసి యులగు మదనమోహన మాలవ్య గారు ధిల్లీనగరమునందలి 33-వ దేశీయ మహాసభాభ్యుదయక సభ్యులకప్పుడు అత్యుగ చెప్పిన యువన్యాసము క్రింద ముద్రించుచున్నాము:

సోదరప్రతినిధులారా! సోదర సోదరీమణులారా!

ఇదివరలో పూర్వము చెప్పినట్లు దేశీయసభాభ్యుదయక పదవి నొసగుటయే ఈ దేశము చేరుకొనిన యుత్తర గౌరవము. రెండవర్యాయ మట్టిగొంతును నొసగుట ముఖ్యమై యున్నది. హిందూదేశమునకు, ప్రపంచమునకు టికిరి చెందినట్టి, యుత్సాహపురుషులగు గజుగుమ్మటియు, ముహూర్త చాలకాలమునకు నుపయోగకరములగు నుండవలయు అంశములను మొట్టమొదట దేశీయసభ విచారించవలసినదై నట్టియు ఈ మహాసభాభ్యుదయక ఈ మహాసభాభ్యుదయకమును బాగూతతో నడపించు నిమిత్తము నన్ను మిమ్మందఱును గోరుటలను నీగారిమీదనున్న మరొక యుత్సాహ స్థితి నొందుచున్నది. మీరు నాయుడు మాపిన ఈగొప్పవిశ్వాసము నకు నే నెంతయు గృతజ్ఞుడను. ప్రస్తుతము సామ్రాజ్య శాసనసభయందు వెదకులేమందులన నాకు చాలవేల్చియున్నది, ఎవని స్వేచ్ఛా ప్రకారము చలించినానో, ఎవని సహాయకవాదము ప్రకటించినానో, ఎవని కారణమున డిప్యూటీ సాహిత్య మిసమయమున నాయెన్నికలను దేశమున కెప్పుడు ప్రయోజనకారిగ నుండు నను అహోహాన గలిగింది నదో అట్టి నీ, విజయరాఘవా చార్యులచారికి నే నెంతయు గృతజ్ఞుడను. మీ గౌరవమును మీ విశ్వాసమును బొందుటకు తగినరీతిని ప్రకటించెదను. గాక యిది నేను వ్యాసయభ్యుదయముగ గోరుచున్నాను. మీరుదలి వాత్సల్యసహాయ బలము చేత మీయందరి, విశ్వాసమునకును అపరాధము గావించును గాక యిదియును, మన దేశాభివృద్ధియు మనమర్యాదయు నెంతైన యతిశయించునరీతిని మన యాలోచన లన్నియు కొనసాగును గాకయునియు పరాత్పరుని చేసుచున్నాను.

యుద్ధ మంత్రమొందుట

ఈ మహాసభాభ్యుదయక దేశీయమహాసభాభ్యుదయక ప్రాముఖ్యతను విశేషించి విస్తృత పరస్పరములను. భారత సామ్రాజ్యమున టికిరి కలితరూపమై అనేకపురాణావహన సామ్రాజ్యము సమీకృతమై తనరూపు ఇచ్చుచునగరమున మనము నేడు సమావేశమైతిమి. మన పురాతన మాతృభూమి పొందిన యనేక మార్పుల నన్నిటి నీనగర మానందకరముగ జ్ఞాపకములెచ్చుచున్నది. ఆ యాలోచనలు తలచుచు నున్నప్పుడు రాజులందఱు జేయుట సాధ్యము. వానిని గూర్చి విస్తరించి చెప్పవలయు నను భవనమునాచు చాల విశేషముగ నున్నది. కాని నేనెదల నిప్పుడట్లు చేయరాదు. ఇప్పుడేదట ప్రస్తుత జీవితభితిగూర్చి చెప్పుటంత కంటే మంచిది. చరిత్ర మందంకట నెన్నుకు నెలుగనట్టియు, అస్థిశాస్త్రమున భవంకరము నగునట్టియు మహావీరాదుల సంగ్రామ మంత మొందినది గదా యిటు సంతసమున వాగరకత ప్రపంచమంతయు వివేదముల నుప్పటిల్లు ఇచ్చుచో సమయమున మన మీ వారమున సమావేశమైతిమి. యుద్ధ మిట్లంత మొందిన దనునంతోడ వార్తను ప్రధానిగారు తెలిపి మొండిరి. ఆ సమయముననాచు చెప్పిన వాక్యములు కలకాలమునందే దగినవి. బ్రిటిషు ప్రజలకు సంభోధించుచు వాట్లు చెప్పిరి: "మిత్రమండలివారును, వలసదేశీయులను భారతీయులను ఈ మహావిజయము నొందినందులకు మీరు బ్రిటిషు ప్రజలతో గలసి ఆనందింపదగి యున్నది. మానవ స్వాతంత్ర్యము జరిగినయుద్ధములలో నెల్ల ప్రపంచవాత్సల్యమున ఈ విజయమే మిక్కిలి అద్భుతమైతి." ఈ మహావిజయము నొందినందులకు మీరు విజయగ సంతోషించుచున్నారే. మీ గట్టు సంతసించుట కంటేయి తగియున్నాను. ఈ మహా యుద్ధమున మనమును తగినంత సహాయము చేసితిమిగదా యని మీరును న్యాయము గర్వింపవచ్చును. రాజప్రతినిధి గారిందును గూర్చి ఒక మారెంటేయు నుచితరీతి నిట్లు మాకు వాక్యమి

యొంది: "టూటాకుగుంపు నదలటలో నామె (హిందూదేశము) ఆరంభమున నే ముద్దంగ మందకుగిడెను. చివరకు గూడ వట్లనే నిలచియుండెను. మనకే తువులు మొనట పరాజయ మొందినది వేలవీరులను, అట్టి పరాజయము గలుగుట కామె నెక్కువ లభ్యంత సహాయ మొనరించినది. అపరాజయమే తుది పరాజయమునకు. త్రోవజూపెను." యుద్ధ మారంభమగు సకి హిందూదేశమున కిగ్గండు అనేకసప్తములను గలిగించి యుండెను. అయినను బ్రిటిషు ప్రజల న్యాయ స్వాతంత్ర్య ప్రతినిధులుగా వారి విశ్వాసమందుకుండు తగ్గలేదు. స్వాతంత్ర్య మార్గశాస్త్రమును సంధి ధర్మములను గావించునట్లు చక్రవర్తి గారు యుద్ధమున ప్రవేశించవలసినదనియు, వార్త తెలిసినంత నే హిందూదేశ మత్సర రాజభక్తితో తన ఇచ్చుకులన్నటి వానలనుంచి, అల్లెచాయుభేదమును బోలెడి అంగుడే పవలంబించిన న్యాయసంరక్షక కార్యమును నామెకు బానిసమై నిలచినది. ఆ కార్యమతి న్యాయమైనదనియు భగ్యమైనదనియు ననియే భారతప్రజలకు సంతాపాధినులు అందఱును కేత్రపులవైత్రాతికట్టి నిలచిరి. యిది నాతి గూర్చుమును సాంప్రదాయములను మన జీవితానికి చేకూర్చింది. చాల దినములక్రిందట మనభూభ్యుదయక దేశీయమంతయు దంతటను గొప్పదగు మహా భారత యుద్ధము నొందినది. ఆ యుద్ధ మిదివరకు చాల క్రొత్తాధ్యక్షులతో చక్కగా నున్నది. ఆ యుద్ధమువలన దేశీయ దృష్టిబంధన పునరుద్ధమము ధర్మసంస్థాపనార్థ మునుగల నమిచిరి. అయి నే ముప్పదినవత్సరములదిగా కాననాభివృద్ధి మన రాజకీయ పరిస్థితులను మనమే మారుకొను అభికారమును బొందుమిత్తము మనము పోరుచున్నాము. అందువలన మన దేశమువందలి అన్ని వాతులవారును అచలమగు రాజభక్తితో నవభూభృత్య యుత్సలము యుద్ధమును న్యాయముగ పంకమొందించు నిమిత్తము చక్రవర్తిగారికి సహాయము నొనరించిరి. హిందూదేశపు ప్రజలను సంతాపాధిసతులను చేసిన సహాయమునకు మెప్పుకొని చక్రవర్తిగారు 1914-వ సంవత్సరపు సెప్టెంబరు 14 వ తేదీన విశేష తమ సందేశమును "సామ్రాజ్య సంతాపము భారతీయులు తమ ప్రాణములకు ధనము నపారముగ సమర్పించిరి. దయాభూభ్యుదయక నెలచిచ్చి యుండెను. మనమాటల వల్ల కార్యములు భగ్యశాస్త్రములైనందులకు మనము పరాత్పరులను మందముల నొందితిమి. ధన, జన, భక్తివాదానానులతో మనల కొనిపెట్టినను పూర్తిగను గాక ఇంక సద్ధియు గను మనము సహాయము చేసి యుండుము. మన సాయంత్రప్రభువును, సేద్య గౌరమును తాము స్వయముగ గోరెన సహాయ మొందింతుమి గాని తమ కేక్రిక మించిన ధనసహాయము నొందించిరి

భారత దేశ రాజభక్తి

ఈ సామ్రాజ్యమున హచ్చుక భారత ప్రజల మీదుల సోకన తోడనే, భారత ప్రజలను ముద్దభూమికి పుంపుటకు దేశజాత్యుల నే గీడముగ నంగీకరించిరి. భారతీయులయెడల విశ్వాసమును వ్యక్తపరచి, తనమాలమున వారి విశ్వాసమునకు పాతుడై హచ్చుక భగ్యపు గారు మన నూచల సంగీకరించి, దూరప్రతి పూర్వముగ భారత ప్రజలకు పరామర్శముధర్మములను బంపిరి. ఇట్టి రాజనీతి పురంధరత్వమును వెల్లడించినందులకు భారతీయులు, మిత్రమండలివారును నారికి కృతజ్ఞులై మొండేలె 1911-వ సంవత్సరమున ప్రాముఖ్యత మున సంగ్రామమును ముగించుచు విజయవంతిని తొలగించుటకు భారత ప్రజలను కాణిభూతులై విశ్వాతిగడించిరి. సంస్థానాధిపతుల ప్రజలను గావించిన ధృతి, వక్రసాహాయ్యము మునునందల కట్లను మించి యుండును. మనమనస్సహాయ విజయముగూర్చి భారత రాజ్యాంగమంత్ర ప్రార్థనమొనరించునట్లు తెలిపిన లెక్కలకట్టి సంగ్రామ ప్రారంభమునుండి భారత దేశమున 11,61,789 యిది నైస్యమున జేర్చుకొనబడినది తెలియుచున్నది. వీరిలో 12,15,881 మంది విదేశములకు బంపబడిరి.

ఇందులో 1,01,489 మంది పురసిందిరి. ఈ లెక్కలను చూచిన యెడల మనము సగర్వముగ నుండవచ్చును. మరయు, యానాగు మత్సరములనుండియు సంగ్రామములను పడరాని కష్టముల పడుచున్నను, భారతీయులు తమ రాజభక్తిని ఆచరించుచు, నిష్కళంకముగ నిజాపుకొన గలిగినందులకు మనము గర్వింపవచ్చును. ఇది మనమునల్లము సోదరలకు యెక్కుడుగ అను నర్థించును. వీరికి టిక్రి-దేశము నెడల గల సుతవిదయుక గౌరవ భావములను, ఆ దేశ జేయుచునట్టి వీరిగల ఆసక్తియు యెల్లటకు తెలిసియే యున్నది. జర్మనుల దుష్కృత్యముల మూలమున టిక్రి-దేశము మిత్రమండలి వారికి ప్రతిజ్ఞాముగ క్రిగట్టివన, యిచ్చటి మహమ్మదీయులు మాత్రము తమ దేశమునకును, రాజునకును చూపవలసిన ధర్మమును మాత్రమణువకుండుట సంతుష్టిచాయకము.

అభినందనములు

సంగ్రామము సామ్యంతయుగ నంతయు నొందినందులకు మన మెల్లరము సర్వేశ్వరనికి మందము లప్పింపవలసి యున్నది. ఇది కాశ్యోత కాంతికి మార్గదర్శకులుగా! పిమ్మట మింపకునును, నా పత్యమునను, సంగ్రామ విజయమునకై శ్రీసార్వభౌములకు అభినందనముల నందించుచున్నాను. ఇతర దేశీయులన్నింటియును నిరంకుశ వక్రతలను రాజులు పదమృతులగుమండగా ప్రకాశమృతముగ సుపరిపానము గావించుచున్న మన సార్వభౌముల ప్రజల ప్రేరణ గొనముల నెక్కుడుగ చూచుకొనుచుండుట మన కెల్లంబకును అమోఘవాక్యముగ నున్నది. ధర్మ, స్వాతంత్ర్య రక్షణార్థము సోదాదిన అంగ జాతీయులకు మా అభినందనములు. స్వాతంత్ర్య, సమత్వ, భ్రాతృత్వ భావవాక్యములను ప్రయత్నించుచున్న ప్రాముఖ్యత మును మా అభినందనములు. అంగ దేశ మతిస్వాతంత్ర్యములో సంగ్రామమును విరమించుట చే అత్యుత్తమ విశ్వాతిగాంచగలిగినది. భారతీయులు 1914-15 సంవత్సరమున భారతీయ నైపుణ్య గావించిన సంగ్రామ సేవ వర్ణనీయును. ఎట్టి స్వాతంత్ర్య బుద్ధితోడను గాక సంగ్రామమునజేరి, చాలకష్టముల కొప్పున అమోఘవాక్యములకు మన అభినందనముల నొసంగవలసియున్నది. జర్మను పశుబలమునం తము నొందించుటకు విల్లను అపకృతి మూలభూభ్యుదయ సంగ్రామ మంతయు నొందించుటకు అమోఘవాక్య మొప్పున సేవను మరపు జెందరాదు. పాశ్చాత్యజాతీయ సంగ్రామాభివృద్ధియందును, అంతయునందును కూడ సర్వేశ్వరుని ఆంశ తీరణ గోచరమగుచున్నది. ప్రపంచమున అందుముఖ్యముగ పాశ్చాత్య ప్రపంచమును మార్పుకొందరని యున్నది. అది కేవల ఆధిభౌతిక ప్రపంచమునబడి, ఆధ్యాత్మిక వాగరకమును మరుపుజెంది, న్యాయమే జాత్యభివృద్ధికి ప్రధాన కారణమను నత్యయము తృప్తికరించినది. ఆ వాగరక మొత్త యుత్సాహముగ నున్నది ఆ దేశీయులు దానిని గీర్తించినను, అంతర్జాతీయ సంబంధములు మాత్ర మల్లకల్లాలుగ నే యున్నది పశుబలము మిదనే ఆధారపడి యున్నదని అంగీకరింపక తప్పదు. ఆ దేశజాతి ధన్యావృత్తికలై యున్నది ఉద్యమమున యితర జాతుల స్వత్వములను విరక్త్యభావముతో తిలకింపుచున్నారు. భూత కాలమున పెయ్యురి, ఆస్ట్రీయా, ప్రాముఖ్యత మును విరోధాభివృద్ధి నంతయు యేకతలని తలచినది. ఈ ప్రయత్నములకు జర్మనీ దేశమిప్పుడు ప్రారంభించినది. అంగ దేశము 15 వ శతాబ్దము నుండి విరోధియు దేశ స్వాతంత్ర్యము నుల్లంఘింపలేదు. కాని ఆక్రియా, ఆక్రికా దేశ విజయమున నిది వేరు విధానము నవలంబించినది. గతయేలది వత్సరములకుండియు ఈజిప్టు, సౌదాను, పశ్చిమాఫ్రికా ప్రజాసత్తాములు, బర్మా దేశములను తమ పాలనములోనికి తీసికొనుటకు ఆంగ్ల దేశము యుద్ధముల సలిపినది. వర్తక ప్రదేశములగూర్చు, కలసరాజ్యముల గూర్చును విరోధియను దేశముల కన్యోన్యకలహములు సుప్రాప్తించినవి. మొరాకో దేశ పాలనమునకై ఫ్రాన్సు, జర్మను దేశములకును, బాల్కను రాజ్యముల విజయమై యెయ్యి, ఆస్ట్రీయా దేశములకును, టిక్రి-దేశ సంపాదనమునకై జర్మనీ, ఇతర దేశములకును పోరాటములు సుభవించినవి. ఈ పరస్పర మనస్ఫుర్తలవలన కలహమునకు కాలుప్రప్రబుకై పాశ్చాత్యదేశములు సంసిద్ధములై యుండినవి. ఎల్లవలన ప్రపంచము నైపుకదళములతో విలసిల్లుచుండెను. వానిలో వానికి సంఘము జరుగుచుండెను. కాని, సర్వకార్యములకు పశుబలము మిదనే ఆధారపడి యుండెను. చిరకాల ప్రయత్నములను పాశ్చాత్యదేశములలో అంగ దేశ మున్నతస్థానము నాక్రమింప గలిగినది. ఈ స్థానమును యెప్పుడైన నిలుపుకొననలెనని అంగ దేశపు టిక్రి-దేశమును జర్మనీ దేశము దీనినిగాది సహింపకాలక, అంగ దేశము సర్వ విధముల మించవలెనని తలచినది. అనేక వత్సరములనుండి

అజేతము స్వీయ వాతీయాభివృద్ధికి పాటుపడుచు, సైనిక నాకాదళములను, అర్థిక, పారిశ్రామిక కాఖలను పెంపొందించు వారంభించినది. తత్ఫలితముగ ఆజేతమున మందిస్త్రీయు సమకూడినది. స్వీయలాభమున కుపకరించు నని తోచినప్పుడు జర్మనీజేతము ప్రపంచ కాంతిని మనఃపూర్వకముగ భగ్నముగావించినది. దీనిక మరొన్ని జేతములు తోడైనవి. రెండవజేతమున అంగ్లేయులు, ఫ్రెంచివారు, రష్యనులు, ఇటాలీయులు, వలసరాజ్యముల ప్రజలు, భారతజేతమును మిత్రమండలిలో జేరినవి. రష్యజేతము సంగ్రామ మధ్యమున మిత్రమండలివారి నిర్ణయమును మొదలు, మిత్రమండలివారు త్వరితముగ విజయము గాంచినందున, కాని సంగ్రామాలు మా విధముగ చేకూరాలను. కావున యుద్ధమిప్పుటికి సంపూర్ణ నొందలేదు. క్రతుర్వ్యవహారము మొందుటకు బూహ్యము జర్మనీజేతము విజయము నొందుచున్నట్లు గానించినది. కాని జర్మనీజేతము అస్వాతంత్ర్యమున నుండుటచే అది విజయము నందకాలక పోయినది. భర్తృవత్వములను లగుటచే మిత్రమండలి వారే విజయమునకు మార్గమునట్లు సర్వేశ్వరుడు నిర్దేశించి యున్నాడు. కాని వీరికిను మాత్రములను గ్రహించకపోవుటచే వీరిప్రయత్నములను దైవము విజయవంతములగునని ఆశీర్వాదించలేదు.

వశుబలమా? న్యాయమా? ఏదిబలమైనది?

వశుబలమే న్యాయమైనదను మాత్రము ననుసరించి మిత్రమండలిలో ననేకమంది ఇదివరలో తరచుగా పనిచేయుచు వచ్చిరి. న్యాయమే బలమైనదను మాత్రము ననుసరించినచును కొందఱును బుద్ధి మిత్రమండలివారిలో కొంతమందికి స్వోపయోగములందు కానరాదు. తృప్తియ యుద్ధసాంకేతికవిషయమున అత్యంతవైసధిక్తి పూరితులగు కలకత్తా క్రైస్తవ మతగురువు గారు ప్రత్యేకముగ జేసిన ప్రార్థనమునందు, మిత్రమండలివారు పలువురు విజయము నొందకుండ నాపివేయబడుచు వచ్చిరి. ఏలనో స్థితిగతులవివరము కలనైన తలంపబడినాడలేదు అని చెప్పవలసివచ్చెడిది. వాక్యములను నడిపెను:— ఇంత కాలమును పరాత్పరుడు మన జాతికిని సామ్రాజ్యమునకు నేమి చెప్పవలసివచ్చెడిది? “మీరు నేను విజయ మొందుటకు ముందు “మీరు మీవిధానము”ను మార్చవలయును అని చెప్పవచ్చును. “మీరు విధానము మార్చుకొనవలయు” నని పరాత్పరుడు మన జాతియంతటికిని అందలి ప్రతిమానవునకును దెలిపెను. ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు మనతో చేరినవి. అట్లు చేసేటవలన యుద్ధము మరికొంతకాలమువరకు జరిగి తీరునని విదితమగుచున్నది. ఈరితని మనజాతిమాన్వ నొందుటకు భగవంతుడు మరె యొక యవకాశమును గల్పించెను. ఆదివ్య అజ్ఞానే,— నేనుమీరు విజయమిచ్చుటకుండు మీరు మార్పు నొందవలయు నను అజ్ఞానే,— పరాత్పరుడు చెప్పిన సారము తెలుపుచు వచ్చెను. ప్రపంచ మందలి గొప్పజాతులన్నియు నైతికముగ పునర్జన్మ నొందవలయునని పరాత్పరుడొకప్పుడె నను మాట ఇందువలన స్పష్టము. మరేయ యుద్ధమువలన న్యాయమే బలమైనదను మాత్రమున నెలకొల్పబడుట మాత్రమేగాక అంతర్జాతీయ అరాజకత్వ మంత మొందవలయుననియు, యుద్ధ మొనరించుచున్న జాతులు ప్రపంచపు కాంతికి అంశక సంస్థాపన చేర్చుటకు పవలయుననియు, అట్టి జాతులు ముగ్ధులను అన్యాయమును ప్రపంచపు అన్ని జాతులతోడను అన్యాయముగ వ్యవహారములను నడుపునట్టి కాల్యకృతు ఏర్పాటును చేయవలయుననియు పరాత్పరుడు దైవీకావేశ. ఈ యుద్ధజేతము నెలకొలుపుట అమెరికా ప్రజేతము వరకును యుద్ధ మొనరించుటావశ్యకమయ్యెను. మరియు నన్ని జాతులును సంధి కావశ్యకములగు తామెంచు అంశములను సమ్యుతించువరకును గూడ యుద్ధము జరుగుటావశ్యకమయ్యెను. అన్ని జాతులు నట్లేగ్గుచుకొనిన నంగీకరించునట్లే పరాత్పరుడమెరికాజేత మతిసంబంధించుచు మన యుద్ధమునందు ప్రజేతించుటకు చేసి జర్మనీబలమును చులకనజేసెను. ఇది కేరళము సారాంశమున. గ్రహించుటకును వారించుటకును తగిన అంశముకాదు. యుద్ధమున గలుపొందవలయు నను యుద్ధజేతముతో యుద్ధమునందు ప్రజేతించలేదని విల్సనుగారు స్పష్టముగ చెప్పియున్నారు. భాగ్యత యేమాత్రమును లేని నిరంతర చక్రవర్తుల దుష్ప్రవర్తన నంత మొందించి కాంతిని నెలకొల్పటమున, ఆకాపరమలయిన సైనికబలాధికుల ప్రయత్నముల నంత మొందించి న్యాయమగు వ్యవహారములు నిరభ్యంతరముగ జరిగించుటకును పరాత్పరుడమెరికాజేత సాధనముగ నుపయోగించుచున్నాడను సంగతిని విల్సనుగారే చెప్పియుండిరి. “మనము కాంతిని నెలకొల్పి సుక్రమ

ప్రతిష్ఠాపనల స్థాపనలనియున్నది” అని అంతర్జాతీయ కాంతి సంస్థాపనా మహాలయమును గట్టుటకు పరాత్పరుడు నియమించిన మేష్ట్రీయగు విల్సనుగారు చెప్పియుండిరి. “మనము కాంతిసంస్థాపనమున, మాత్రమే ప్రతిష్ఠాపనములను జేయున్నాము. ఒక్క మన కొరకు మాత్రమే కాదు. ప్రపంచమందలి అన్ని జాతులకును, ఇతర జాతులంతవరకు వీలుగలిగిండునో అంతవరకును నాటిజేతము నిమిత్తము అంతర్జాతీయ న్యాయమును మనము నెలకొల్పజాచుచున్నాము. అంతిమగాని స్వేచ్ఛలే లాభార్థముకాదు” అతడు సంధిమాత్రములకు ఉదహరణచేసి, మిత్రమండలి వారితనములు వెంటనే వారి నంగీకరించింది. జర్మనీయులు నట్లుంగీకరింపక మీలేదని తెలిసికొనవచ్చును అంగీకరించింది. సంధి బాగుగ జరుగనిమిత్ర మతడివ్వకు పూర్తిమనకేగెను. అతడిటీవల నిల్చు చెప్పియున్నాడు: “ఇప్పుడంగీకరింపబడుచున్న సంధి యే గొప్పయు మనకును ప్రపంచమునకును తాత్కాలిక ప్రాముఖ్యములగు నుండవలెను. మన వీరులు తమ జేతము భారవాదగ్రుల గావారు నిమిత్తము యుద్ధ మొనరించిరి. నేనాభారవాదగ్రుల వ్యక్తీకరింప బ్రయత్నించితిని. ఆభారవాదగ్రులే తమ సంధి కాభారభూతములని వివిధ జేతముల రాజకీయవైత్ర లంగీకరించిరి. యుద్ధసంబంధముగల ప్రభుత్వములన్నియు నిమాత్రముల నంగీకరించెను. కావున నాటికట్టి ఆసందర్భపు న్యాయాధి నములను నేయబడకుండనే నచటనును టూరకల్పము. మన జేతములే భారవాదగ్రుల నిమిత్తము తమ రక్తమును భారవోసి ప్రాణములను బలియిచ్చిరి అట్టి భారవాదగ్రులనులే గెలిచి న్యాయాధి నము చేయటమే నేను చేయగలిగినదని నెల్సన్ పూర్తిగ జేయుట సాధ్యము.” క్రిందటి కాంగ్రెసులో నీ వాక్యముల నతిస్పష్టముగ నెసేదెంబు విల్సనుగారు వ్యక్తీకరించిరి. ఆ వాక్యముల నిప్పుడు భావము తెచ్చుకొనుటావశ్యకము. అతడిట్లు పలికియుండెను: “యుద్ధమువలన, బలవంతములనను, లోపాయికారి మాటలవలన అభివృద్ధి నొందు మార్గ మంతరించింది కన్యాయమునకు హాని సంభవించుటకు బాధకాలక మరణ యుద్ధమున ప్రజేతించితిమి. ఆ యన్యాయములను చక్కజేసినగాని మరప్రాణములు నోయరజాలవు. అని మరెయ్యెనును తిరిగి జరుగకూడదని మనకు నిశ్చయము జువనవలయును. అందుచే ప్రపంచమంతయు మరక్షితముగ, జీవనయోగ్యముగను ఉండునట్లు మనము మాడవలయును ఈ యంశమున ప్రపంచమందన్ని జాతులవారును ఏకీభవింపవలయును. అందువలన మన కార్యక్రమము ప్రపంచ కార్యక్రమముగ భావించబడవలయును. పిమ్మట నతడు మనకి సిద్ధములగు 14 మాత్రములను వ్యక్తీకరించెను.

విల్సనుగారు కాంగ్రెసునకు తెలిపిన సంజేతమునందు అమెరికాభారవాదగ్రులను సంక్లిష్టముగ తెలిపిరి. ఆమాత్రముల కాభారభూతమగు సంకల్పముననుటకు వ్యక్తమగుచున్నది. ఆసంకల్పమేదన అన్ని జాతులును సమాన స్వాతంత్ర్య సంరక్షణములనుండి హాని గుభింపవలయునను న్యాయ సమన్వితమైన యుద్ధజేతమే ఆ సంకల్పము ఈ సంకల్పమునే పునాదుగ గ్రహించినగాని అంతర్జాతీయ సాధభాగమేదియు నీ లు న జాలరు. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రజలింకొక మాత్రము సంగీకరింపజాలరు. వారినూత్ర సుకత్వావధాన తమ మాత్ర ప్రాణాధి సర్వస్వమును సమర్పింప సిద్ధముగ నున్నారు. ఈ కడపటి యుద్ధమువలన మానవన్యాతృత్వ నైతికస్థితి చరమావధ నొందెను. ఇంకానాని సురక్షావధాన వారు తమయూనప్పై భక్తి తాత్పర్యముల నర్పింప సిద్ధముగా నున్నారు. ఈ మహా సరళ భావము అమెరికా కంటేనే ముందగియున్నది. న్యాయస్వాతంత్ర్యములను ప్రేమించు వారందరికి యుదు మందిస్థితిగతులు నచ్చునని తలంపగలరు చున్నారు వారట్టితలపులకు కారణమైన అమెరికావారి కంటే నీ మున్నెత్తి ఖైలులగు నుండవలసి యుండును. అంతర్జాతీయమనస్థలకు మధ్యవర్తిత్వము వలన పరిష్కరింపబడు కిదివరకు కొన్ని ప్రయత్నములు చేయబడినవి. వివిధజాతులలో యుద్ధము గావించు నిమిత్తము కొన్ని ప్రతిష్ఠాపనలను నెలకొల్ప ప్రయత్నములుజరిగెను. ఇట్టి ఏర్పాటు నింత వికాసవంతముగ జేయ నిదివరకన్న దైవ్యము పూనియుండలేదు. ఇట్లు బూతులు కిచ్చుచోయున్న మానవశక్తి మయ్యెను. స్వాతంత్ర్యము నత్యధికముగ ప్రేమించు చ్చిట, ఫ్రాన్సు, అమెరికాలు ఈమాత్రల నెలకొల్పబ్రయత్నించుట వలనను, జర్మనీనస్వా మొదలగుజేతములు పూర్వము పూర్వముగ వారి నంగీకరించుటవలనను ఈ యంశమొత్తము నభివృద్ధి నీయును. ఈ మాత్రమే యధార్థముగ నెలకొల్పబడు నడవ

ప్రపంచమున భర్తృము మూర్తిభవింపగలదు. ఇట్టి న్యాయసంస్థాపన నే నెలకొల్పబడునెడల యుద్ధము నిమిత్తము వెచ్చించబడిన భవప్రాణములను నానా నామముల వ్యర్థముగా లేదని తలంపవచ్చును. ఆధ్యాత్మిక నాగరికతజాతి సుతంతివారలకు మనమీ నూచకము సఫలవంతములగు నున్నకా యని యెంతే నీ యు ప్రార్థించు వలసి యున్నది. అని సఫలవంతములగుటకు మిత్రజేతములనులైన నోర్వ దనని నేను విశ్వసించుచున్నాను. పూర్తిమనగర యనం నీ పనికొకాగ్రము నెలకొల్పవచ్చు మనానీయుటకు మన అభివృద్ధివలన లను తెలుపు నిమిత్తము మానవజాతి యంతటితో నైవకవంతు మునకు తక్కువలేవలెదనును మనము మన కృతినీయులను బంపవలయును. ఈ ఘనకార్యము విజయవంతమగుటకు మన జేతమెంత ప్రయత్నము చేయున్నారను మన ఉద్దేశము ను వారికి తెలియ జేయుటకు మంచి దని నేను నూచించుచున్నాను. ఇప్పుడు నెలకొల్పవచ్చు అంతర్జాతీయసభ విజయవంత మగుటకొక కట్టి అంతర్జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనము నేర్పరచినను ఈ పారమాధిక కార్యకరణము నను నెలకొంది భారత యువకులు సంపూర్ణపూర్వకముగ వచ్చి పనిచేయుచునని మనము నచ్చుకొనుచున్నాము.

భారతజేత వర్ణితులు

ప్రకృతము భారతజేత వర్ణితులు అంత సౌఖ్యవాయకములగు నుండుటలేదు. భారతజేత నివాసులగు హిందువులు, ముసల్మానులు, క్రైస్తవులు, పార్సీలు ప్రాచీన నాగరికతకు వారసులవలె యున్నారు. నూటపది సంవత్సరముల క్రిందట భారతజేతము సంపూర్ణముగా హైందవుల పరిపాలనలో నుండి యుండెను. ఆకాలమున ఇతరజేతములలో నున్నట్లుగనే మన జేతమున అకాంతి న్యాయించి యుండినది. కాలరీకీతుల వలన 6 వేలమైళ్లయొక్కయొక్క విదేశీయులు మనల పాలించుటకు సంభవించినది. క్రమేణ హైందవ సిపాయిల యొక్క యొక్క స్వదేశీరాజుల యొక్కయు సహాయములన అంగ్లేయులు సంపూర్ణాధికారమును స్థాపించుకొనిరి. అంగ్లేయులు జేతమునకు కాంతి సౌఖ్యము కలుగజేయుచున్నందున ఆకాలమున ప్రజలు మాత్రమే పరిపాలకులకు స్వాతంత్ర్య మొసంగి యుండిరి. తామప్పుడు భారత జేతమును తాత్కాలికమునకుగాను పరిపాలనమునకు పూనుకొంటిమని అంగ్లేజానీతిజ్ఞులు వదిలియుండిరి. భారతీయులకు స్వతంత్ర్యము ప్రభుత్వము నిచ్చుటకు మాత్రమే వారిని పరిపాలించుచున్నామని ప్రకటించుచును వారు అయినటు కాలక్రమేణ ఆ అభిప్రాయములు అంగీకరించిరి. భారతీయులు వీరిని తెలిసికొని అధికారులు తొక్కుచును నూతన మార్గములను నిరసించుచుండిరి. వికాసపూర్వము లగు అంగ్లేయు నాడుకులు సముతము ప్రభుత్వమువారు ప్రాక్టరునూతన పథమునకు విచారము మానసాగిరి. హైందవులకు హిందూ జేతమునకు సంపూర్ణాధికారము నిచ్చితరలయు నని విదేశీరాజు నీతిజ్ఞు లనేకులు ప్రకటించు సాగిరి. యుద్ధము ప్రారంభమగుటకు 80 సంవత్సరములకు నుండు దేశీయ మహాజనసభ జనన మొంది ప్రజలకు స్వరాజ్యమునకు పాలు పుచ్చుకొనుటకు అనకాశముల నిప్పించకొరసాగినది. 1886 సం॥ న కాంగ్రెసువారు తయారు చేసిన రాజ్యాంగ సంస్కరణ ప్రణాళిక నొకదానిని తయారు చేసిరి. అదియే కార్య రూపమున చెప్పుబడినయెడల భారతీయులకు పరిపాలనయును తగిన అధికారము వచ్చియుండెడిదని అధికారులు దానిపట్ల కొంచెమైనను సానుభూతిని చూపినవారు కారు. ఒక్క విషయమును ఆలోచించుడు. 1908 సం॥న వలస రాజ్యముల కీడుబడిన స్వరాజ్యమేమన పరమాధిపతి ప్రకటించియున్నాను. కావున దీనినిబట్టి చూచియెడల యుద్ధము ప్రారంభము కాకముందే మనము మన కోరికలను తెలిపుచు కొనుమండినామని తెలియగలదు. అయినను దైవకాత్తు యుద్ధము మన కోరికలకు కొనసాగించుటకు వచ్చింది. మనము యుద్ధము కొనసాగించుటకు మనము చేయుచున్న సహాయములను అంగ్లేయుల దృక్పథము మారి సోయినది. 1916 సం॥ డిశంబరు మాసమునందు జేతమునకు జన సభ ముసల్మాను సమితులవారు సమావేశమై రాజ్యాంగ ప్రణాళిక నొకదానిని తయారు చేసినారు. అది భారతీయులను స్వరాజ్య గమ్యస్థానమునకు చేర్చుటకు సహకారి కాగలిగి యున్నది. ఆవిషయముననే సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు భారతీయుల కిచ్చుటకు గాను కొన్ని రాజ్యాంగ సంస్కరణములను తయారుచేసి సీరుకు బంపిరి. ఆకాలమున రాజ్యాంగ మధుతిగ నున్న ఛేంబర్లెగారు ఆసంస్కరణములు అంత తృప్తికరములుగా లేదనియు, ఇంకను భారతీయుల అభివృద్ధికిగాను తగిన సంస్కరణములను తయారు చేయగోరుచు వానిని తిరుగ నిచ్చ

(5-వ పేజీ చూచుము)

Continued from Page No. 13

necessities must not be forgotten when the peace conference is reached. We have had four years of great brotherhood. Let it not end there.

I am sure we all feel most deeply grateful to those our English fellow subjects for their generous appreciation of our contributions to the war. The question now is to what extent India is going to benefit by the principles for which she gave her lives and treasure, namely, the principles of justice and liberty of the right of every nation to live an unmolested life of freedom and to grow according to its own God-given nature, to manage its own affairs and to mould its own destiny. The principles for which Great Britain and the Allies fought have now been embodied in the peace proposals of President Wilson to which I have referred before. These principles have been adopted with the hearty concurrence and support of Great Britain. Indeed the credit for adopting them is in one sense greater in the case of Britain and France than in the case of America. For, Britain and France had borne the brunt of the war for four years and by their unconquerable courage and heroic sacrifices made it possible for themselves and the Allies to achieve the final victory. Besides, their sufferings and sacrifices had also been incomparable, greater than those of America and their feelings far more deeply injured. It was the more praiseworthy of them therefore that they readily agreed to the peace proposals, which ran counter in some instances to the decisions which they had themselves previously arrived at. Now the principle that runs through the peace proposals is the

Principle of Justice

to all the peoples and nationalities and their right to live on equal terms of liberty and safety with one another. Each nation is to be given

Freedom to Determine

its own affairs and to mould its own destiny. Russia is to have an unhampered and unembarrassed opportunity for her own political development and national policy. Austria-Hungary is to be accorded the opportunity of autonomous development. International guarantees of political and economic independence and territorial integrity are to be secured to the Balkan States and to the independent Polish States which are to be created. Nationalities are to be assured

Security of Life and Autonomous Development

In the adjustment of colonial claims the principle to be followed is that in determining such questions the sovereignty and interests of the population concerned are to have equal weight with the equitable claims of the Government whose title is to be determined. How far are these.

Principles of Autonomy and Self-Determination

to be applied to India? That is the question for consideration. We are happy to find that the Government of Britain and France have already decided to give effect to these proposals in the case of Syria and Mesopotamia. This has strengthened our hope that they will be extended to India also. We standing in this ancient capital of India, both of Hindu and Mahomedan period, it fills my countrymen and countrywomen with inexpressible sorrow and shame to think that we the descendants of Hindus who ruled for four thousand years in this extensive empire and the descendants of Mussalmans who ruled here for several hundred years should have so far fallen from our ancient state that we should have to argue our capacity for even a limited measure of autonomy and self rule. But there is a much ignorance among those who have got a determining voice in the affairs of the country at present that if I but had the time I would tell them something of the

Capacity of our Peoples.

Hindus and Mussalmans, till the advent of British rule in India. I may refer those who care to know it to the papers published at pages 581 to 624 in Mr. Dadabhai Naoroji's book on Poverty and Un-British Rule in India. I will content myself with saying that one-third of India comprising a population of nearly 60 millions is still under Indian rule and that the administration of many of the Indian states compares very favourably with that of British India. Has the fact of our being under British rule for 150 years rendered us less fit for self rule than our fellow subjects in our Indian states are? Are a people who can produce a scientist like Sir J. C. Bose, a poet like Sir Rabindranath Tagore, lawyers like Sir Bishamoy Sen and Sir Rash Behari Ghose, administrators like Sir T. Madhava Rao and Sir Salar Jung, Judges of the High Court like Sir Byad Ahmad and Telang and patriots and public men like Dadabhai Naoroji and Ranade, Pherozshah Mehta and Gokhale, industrialists like J. N. Tata and his worthy son Sir Dorab Tata and servant of humanity like Mr. Ghandhi and soldiers who have rendered a good account of themselves in all the theatres of war, unfit for self government in their domestic affairs? I hope that the insult of such an assumption will no longer be added to the injury that is being done us by being kept out of our birthright to self-government and that the principle of self determination will be extended to India.

The Principle of Self-Determination.

Now, ladies and gentlemen, let us make it clear what we mean when we talk of self-determination; there are two aspects of self-determination as it has been spoken of in connection with the peace proposals. One is that the people of certain colonies and other places should have the right to say whether they will live under the suzerainty of one power or of another. So far as we Indians are concerned we have no need to and do not desire to exercise that election. Since India passed directly under the British Crown we have owned allegiance to the Sovereign of England.

We Stand Unshaken in that Allegiance.

We gladly renewed our allegiance to His Majesty the King Emperor in person when he was pleased to visit India in 1912 after his Coronation in England. We still desire to remain subjects of the British Crown. There is however the second and no less important aspect of self-determination namely that being under the British Crown we should be allowed complete responsible Government on the lines of the Dominions in the administration of all our domestic affairs. We are not yet asking for this either. We are asking for a measure of self-government which we have indicated by our Congress League scheme of 1916. We ask that the measure of self-government or responsible government to be given to us should be judged and deter-

mined in the light of the principle of self-determination which has emerged triumphant out of this devastating war. In order that this should be done it is not necessary that the proposals of reform which have been elaborated by Mr. Montagu and Lord Chelmsford should be laid aside and a brand new scheme prepared. The Special Congress and Moslem League have expressed their willingness to accept those proposals with the modifications and improvements which they have advocated. This great Congress representing people of all classes and creeds—Hindus and Mussalmans, Parsis and Christians, representing all interests, landholders and tenants, merchants and business men, educationists and publicists and representatives of other sections of the people is assembled here to-day to express the mind of the people on this question. One special and particularly happy feature of this Congress is the presence at it of delegates of the ten classes who have come at great sacrifice from far and near to join their voice with the rest of their countrymen in asking for a substantial measure of self-government. This representative Congress of the people of India will determine and declare what in its opinion should be the measure of reform which should be introduced in the country. Let the British Government give effect to the principle of self-determination in India by accepting the proposals set forth by the representatives of the people of India. Let the preamble to the statute which is under preparation incorporate the principle of self-determination and provide that the representatives of the people of India have an effective voice in determining future steps of progress towards complete responsible government. This will produce deep contentment and gratitude among the people of India and strengthen their attachment to the British Empire.

Towards Peace.

(Reuter's Agency)

Great Britain

The Chaotic Condition of Russia.

What the Allies Will Do?

Consultations with President Wilson Necessary

RUSSIAN LEADERS FLOWING INTO PARIS AND LONDON.

LONDON, December 22. Reuter learns from an authoritative British source that the whole question of Russia is under the serious consideration of the Allies. No plan however has been formulated. Nothing can be settled definitely until the matter has been discussed with President Wilson. It is fully realised that the Russian problem is most urgent and it is hoped that it will be possible to discuss it with President Wilson in London, with a view to prompt action. Alarmist reports regarding the size of Bolshevik Army are considered exaggerated. Their actual fighting strength is probably from two to three hundred thousand. It is true that improved discipline has been introduced but only by means far more tyrannical than anything known in the old regime. For months it has been impossible for opponents of Soviet to express their opinions publicly. All Anti-Bolshevik Leaders have been forced to escape to Siberia or the South. In this region there are several Anti-Bolshevik Governments. In Kuban district General Alexieff's Volunteer Army now commanded by General Denikin is valiantly fighting Germans and Bolsheviks. A Provisional Government has been established composed of moderate politicians like Seznoff with orders and moderate social revolutionaries. The Allies are in touch with this Government which possesses a most efficient army of a hundred thousand and a British military mission has been despatched to enquire its position. In the Don District there is another Anti-Bolshevik Government. Here General Krasnoff's army is operating under the political control of Harlamoff a moderate cadet. This Government is in close association with the Kuban Government both co-operate with the Provisional Government in Crimea. The position in Ukraine is very complicated. There was recently fighting in Kiev between Denikin's volunteers and certain Ukrainian separatists commanded by Pethura and Viamichenko. Denikin's troops were compelled to retire from Kiev which Pethura entered with his motley bands. There is reason to hope that the policy of Allies will promote unity amongst various Governments in Southern Russia. A later satisfactory development has been the steady flow of eminent loyal Russians of all parties in the direction of London and Paris, for purpose of establishing an organisation to deal with Bolshevik problems and to be at hand during the Peace Conference. Prince Lvoff, Ex-Premier, Baron Kerff, Vice-Governor of Finland and Syruhoff leading Zimetro worker left London on December 21st for Paris. Count Kekovtzeff another Ex-Premier is leaving London for France to-morrow. Miliukoff, Ex-Foreign Minister, is also enroute for Paris. Siruve, Russia's leading economist has escaped now to Finland and is on his way to London. It is reported that the well known revolutionary Savinkoff who is believed to be the China is now travelling towards Europe. It is hoped that he will shortly be in Paris. Russian leaders who have been in London exchanged views with leading British statesmen.

Xmas Celebration.

LONDON, December 22. Though Turkey is scarce and Plum puddings nonexistent owing to the lack of fruit this promises to be the heartiest Xmas in our memory. With the food restrictions relaxed there is an abundance of meat and with plenty of money to spend the people relieved from war strain they are preparing to celebrate the festival as never before. The Soldiers in Britain are flocking to their homes on twelve day's leave. Thousands more are crossing the Channel. The Colonial and American are pouring into London. The sightseeing soldiers with Xmas trees on their shoulders toys in their arms and booty in their caps stimulated the gaiety of the streets yesterday when shops, though prices were very high did a record business. London is so

crowded that the hotels and lodgings are packed to overflowing. Mr. Wilson's visit with Royal Procession and the City Pageant will stirringly close a memorable Xmas week.

Death of an Ex-American Ambassador

LONDON, December 22. NEW YORK:—The death is announced of Doctor Page, former American Ambassador in England.

Mr. Churchill on Industry.

LONDON, December 23. Mr. Churchill gave a detailed statement at a conference between the Trades Union's Advisory Committee and the employed, outlining the measures taken to facilitate the turnover of the industry from war to a peace basis. Mr. Churchill said that the stocks of the war materials valued at approximately a thousand million sterling had to be carefully disposed of without dislocating the normal industries. The Headquarters staff of the ministry on November 11th exceeded twenty thousand of whom between 31st four thousand and six thousand would be retrenched by January 31st. The Munition inspection staff exceeded seventy thousand, sixty five percent of whom were women. Already twenty five thousand inspectors had been released. In October the output was highest as it had ever been. Mr. Haig's artillery for fifteen successive days discharged over twelve thousand tons of shells daily. During October the average production of the filled shells was over forty seven thousand tons weekly. The Army's unshakeable confidence in shells and guns was the best tribute to the efficiency of the output. By war 230,000 persons would have left munitions' production. Very large numbers were already being re-employed on Peacework, the change over in steel trade was working very satisfactorily. The export prices of steel were fixed till May 1st. All restrictions on the purchase and manufacture of the machine tools had been removed. Large stocks of nonferrous metals had already been placed in the market and supplies of the numerous other controlled materials had been released. Relaxations of the Government Control were proceeding daily and the priority classifications for manufacture had been abolished. Measures were being taken to develop the alternative production during the transition period and in this connection the Dominions had been invited terms. The Railway Executive had ordered a thousand locomotives and forty thousand to place orders through the ministry at advantageous wages. Large orders for the Government housing schemes were being planned and widest steps were being taken to adopt the munitions with the articles of commercial use. Mr. Churchill, in conclusion, fore-shadowed that in a very few months that great industries would have resumed their activity and said, that there ought to be a period of great activity following transitional period.

LONDON, December 22. The death is announced of Mr. William Harvey Du Cross.

Russia

Russian Losses in Men During the War.

LONDON, December 22. COPENHAGEN:—A message from Petrograd states that the Russian losses during the war total 9,150,000 of whom 1,700,000 were killed, 1,450,000 disabled, 3,500,000 wounded and 2,500,000 taken prisoners.

The Bolsheviks Occupy Walk Station.

LONDON, December 20. STOCKHOLM.—The Estonian Communiqué dated December 20th says: There has been fighting with the Bolsheviks to the east of Dorpat. The Bolsheviks occupied the Walk Station. The British Squadron left Reval on December 15th.

Bolsheviks Fear Entente

Occupation of Petrograd and Moscow.

LONDON, December 22. COPENHAGEN.—The Danish Minister in Russia who has arrived from Petrograd states that the Bolshevik Government fully understands that the only possibility of maintaining its existence lies in an International Revolution. The Bolsheviks say that if the Entente occupies the Baltic Provinces and Ukrain they will be able to revolutionize the French and the British troops. They revolutionized the German troops. Their only fear is lest the Entente may occupy Petrograd and Moscow. The Minister states that thousands of disarmed Chinese soldiers have joined the Red Guards in Russia. A batch of Chinamen recently repatriated from Russia included a number of trained revolutionary propagandists. The Minister said that the immediate Allied intervention in Russia would not meet with much resistance but he said that the resistance would be considerably increased in the spring.

Germany

Germans Evacuate Raval.

LONDON, December 26. AMSTERDAM.—A message from Berlin states that the Germans have evacuated Raval. The German troops fought with the Bolsheviks near Sorny Shitomio (Ekaterinoslav).

German Army Glorified.

A message from Cassel states that Von Hindenburg in a Christmas Proclamation glorifies the German Army and denounces the "Petty Revenge" of depriving the officers of the insignia of their rank and of their arms by destructive and disruptive elements.

Continued on page No. 14.

forgetten, when the Peace Conference was reached. We are thankful to him and to the British Cabinet generally for having recognised the justice of India's claim to be represented at the Conference. We are also thankful that the Government have appointed an Indian, our distinguished countryman, Sir S. P. Sinha, to represent her at the Conference, but he has been appointed by the Government of India without any reference to the public. As he has been so appointed presumably he will represent at the Conference views which are in consonance with the views of that Government. It may be that those views will be in agreement with the views of the Indian public or it may not be so. We do not know what are the conditions under which Sir S. P. Sinha has been appointed, or what instructions the Government of India have given him. Unfortunately the Government of India are not yet responsible to the Indian public and as matters stand there often is a great divergence of views between them and the public of India. This being so one may be allowed to say without any reflection against.

Our Friend Sir S. P. Sinha

"My esteemed friend Sir S. P. Sinha, whose firm and statesmanlike advocacy of India's claim has been of inestimable value in these difficult times that it would have been more in consonance with the spirit and aim of the conference and also in keeping with the proposals of constitutional reform which contemplate the appointment of Ministers from among the elected members of the Councils, if the Government had seen their way to ask the Congress and Muslim League which they knew were going to meet here this week or the elected members of the Imperial and Provincial Legislative Councils to recommend an Indian or Indians for appointment by the Government as India's representatives at the Conference. In view of the fact that Canada is going to have as many as six representatives it need not have been apprehended that a request that India should be allowed to have more than one representative would be regarded as unreasonable. There is a widespread opinion in the country that something like this should have been done. This view is urged not because of any delusion that the proposal for constitutional reform relating to India will be discussed at the Peace Conference. I suppose everyone understands that they will be discussed in the British Parliament. But it is urged because of the belief that the Principles and even some of the concrete proposals which will be discussed and settled at the Peace Conference will have a great direct bearing on the interests of our country. This cannot be disputed. If it were not so, there would have been little meaning in appointing an Indian to represent "India's necessities" at the Conference. I am glad that His Highness the Maharaja Sahib of Bikaner will be there to represent the views of the Indian States and Ruling Princes whose steadfast loyalty to and support of the King-Emperor during this war has been of ten times greater value than their liberal contributions in men and money. But it will remain a matter for regret that a British Indian will not be represented at this great Conference by a person appointed by the Government on the recommendation of the elected representatives of the people.

India's Position.

India occupies at present an anomalous and unhappy position. The people of India, Hindus, Muslims, Parsis and Christians are inheritors of great and ancient civilisations. About a hundred and fifty years ago the whole of India was under the rule of Indians. At that time she was passing through one of those periods of decay and internal disorder which are not unknown in the history of other nations. By an extraordinary combination of circumstances which had their origin in the conditions then prevailing India came to be placed under the rule of a people living six thousand miles beyond the seas and strangers to Indians in race, religion and civilisation. As has often been said India was never conquered by the English in the literal sense of the term. The English became the paramount power in India by a series of events carried on by the help of Indian soldiers and Indian allies. The people supported them and welcomed them because they promoted order and peace and introduced justice and good administration. In the early days of British Rule in India English statesmen regarded it as a temporary character. They clearly said that it was their duty to administer India as to help her to take up her own Government and to administer it in her own fashion. But as time rolled on and as divested interests grew up and became strong, a contrary spirit came to dominate British policy in India. The administration came to be conducted less and less in a manner conducive to the development of the people as a nation and more and more as to perpetuate their subjection. Indians noted it and protested against it. Many large hearted Englishmen deplored it. Foreign critics also noted the fact. An eminent Frenchman M. Chalvey wrote in his book published a few years ago that England taken as a motto "India for the Indians, had she continued following the idea of Elphinstone and Malcolm to consider her rule as temporary, she might without inconsistency grant to the national party gradual and increasing concessions which in time would give entire autonomy to the Indians. But that is not now her aim. For half a century and more Indians and liberalminded Englishmen had been urging England to adopt the policy of India for the Indians, to give Indians the administration and to give power and opportunity to Indians to administer their own affairs. Thirty years before the war the Indian National Congress came into existence and it had ever since its birth urged that a fair measure of self-government should be given to the people. The scheme of reform which the Congress put forward in 1886 was calculated to secure them such power, but they have not got it till now. In 1908, we had specially stated that self-government on colonial lines was our goal. I draw attention to these facts so that it may be remembered that we had been pressing for a recognition of our right to self-government long before the war. It is not the war, its events and its result that have led us to ask for self-government for the first time. Even if the war did not come our claim to it should have been granted long ago as a more matter of right and simple justice. The war no doubt came to help us. The contributions which we were able to make brought about a happy change in the angle of vision of English statesmen. In December 1916 our two great national institutions, the representatives of thinking India, jointly put forward a well considered moderate scheme of reform which would have given to the people a substantial measure of self-government. It is an open secret now that the response which the Government of India suggest-

ed to this demand was so poor and inadequate that Mr. Austen Chamberlain returned the proposals and suggested the preparation of a more liberal measure which would give some responsibility to the people. In the meantime agitation in support of the Congress League scheme was growing. The Executive Government in India, Imperial and Provincial, were generally strongly opposed to the proposals. Many of them showed this opposition by trying to suppress the agitation by orders of internment under the Defence of India Act and in other ways and created much unnecessary tension in public feeling. On the other hand besides the Indians there were Englishmen and English women who urged that the promise of self-government should not be delayed. That high souled Englishman the Lord Bishop of Calcutta said in the course of the service to which reference has been made before "We must now look at our paramount position in the light of our new war ideals. The British rule in India must aim at giving India opportunities of self-development according to the natural bent of its peoples. With this in view the first object of its rulers must be to train Indians in self government. If we turn away from any such application of our principles to this country it is but hypocrisy to come before God with the plea that our cause is the cause of liberty". The situation rendered an early announcement

Of the Intentions of Government Necessary

It was in this state of affairs that the Secretary of State for India made the now famous declaration of the 20th August 1917, in which he definitely stated that the gradual development of self-governing institutions with a view to the progressive realization of responsible Government in India as an integral part of the empire was the policy of His Majesty's Government and that they had decided that substantial steps in this direction should be taken as soon as possible. It was a momentous utterance, but it was unnecessarily cautious and cold. We did not like all the qualifying conditions with which it was weighed but we looked at it as a whole. It promised that substantial steps in the direction of the goal of responsible Government in India would be taken as soon as possible, and that His Majesty's Government had decided that, accepting the Viceroy's invitation the Secretary of State should shortly visit India to consider what those steps should be and to receive suggestions of representative bodies and others regarding them. It also promised that ample opportunity would be afforded for public discussion of the proposals which would be submitted in due course to Parliament. We therefore welcomed the announcement and were grateful for it. Though dissatisfied with its many qualifying conditions, in the circumstances then existing we accepted it with hope and gratitude. Mr. Montagu came to India with a deputation of distinguished men taking the announcement of the 20th August as laying down the terms of their reference. He and Lord Chelmsford elaborated proposals as to the first substantial steps which should be taken to give effect to the policy enunciated. In it the limitations of the announcement naturally had their effect in determining the nature and extent of their proposals. These proposals have now been before the public for several months. They have been variously criticised by various bodies on the first publication of the proposals. While others some of our prominent public men gave them a cordial welcome others condemned them as unsatisfactory and disappointing. Some urged their total rejection. The Congress League scheme which had been put forward with the unanimous support of the public men of the country was calculated to transfer control to the representatives of the people both in the provincial Governments and subject to certain reservations in the Government of India. The official scheme proposed a limited measure of control in the provincial governments, absolutely none over the Imperial Government. The official proposals thus fell very short of the Congress League scheme. They were therefore generally regarded as inadequate. It was clear that while acknowledging that the proposals constituted an advance on the existing conditions in certain directions the bulk of public opinion in India was not satisfied with the scheme as it stood. Almost everybody who was any body wanted more or less important modifications and improvements in the scheme. But the scheme proposed the introduction of a certain measure of responsible government in the provincial governments and was in this respect more in conformity with the announcement of the 20th August than the Congress League Scheme and many of us urged that the official proposals should be accepted subject to the necessary modifications and improvements. This view found general acceptance in the country. When the Special Congress met at Bombay it was apprehended in some quarters that the opinions of those who were in favour of insisting upon the acceptance of the Congress League Scheme and the rejection of the official proposals, might prevail at the Congress. But the proceedings of the Congress lent no support to these apprehensions. While the Congress made its acknowledgements to Mr. Montagu and Lord Chelmsford for the earnest attempt to inaugurate a system of responsible Government in India it made it clear that it regarded the proposals as they stood as unsatisfactory and disappointing. At the same time it recognized that its official scheme was more in consonance with the announcement of August 20th and it therefore decided to accept that scheme in its outline and to urge modifications and improvements consistent with the outline which in its opinion were absolutely necessary to make it a substantial first step towards responsible government in India, that is, both in the central and provincial governments. The All-India League also adopted the same view. Months after, a conference organised by those of our prominent public men who had more cordially welcomed the proposal of reform than the great bulk of the public met at Bombay. They too agreed with the Congress and the League in asking for certain essential modifications and improvements in the scheme. It has thus become as clear as noonday light, that enlightened The Indian public opinion is unanimous in urging that the principle of responsible government should be introduced in the Government of India simultaneously with a similar reform in the provinces, and that there should be a division of functions in the central government into reserved and transferred as a part of the first instalment of reform. It is unanimous in urging fiscal freedom for India. It is practically unanimous in urging that half the number of the Council of State should be elected. It is unanimous in urging that Indians should constitute one half of the Executive Government of India. It is unanimous in requiring that the elective majority should be four-fifths and

that the reserved list should be as small and the transferred list as large as possible. It is unanimous in asking that the Minister should be placed on a footing of perfect equality with the members of the Executive Council. It is unanimous in asking for a complete separation of judicial from executive functions. It is unanimous in urging that 50 per cent of the posts in the Indian Civil Service, and to start with 25 per cent of the commissions in the army should be secured to Indians and that adequate provision for training them should be made in the country itself. It is unanimous in urging that the ordinary constitutional rights such as freedom of the press and public meetings and open judicial trial should be safeguarded, though there is a difference of opinion about the methods suggested to secure the end. I have not attempted an exhaustive enumeration. My object here is to show that there is notwithstanding differences in unimportant matters and notwithstanding all that we hear of divisions and parties, practical unanimity in the country about the most essential changes and improvements which are needed in the proposals of reform. I will not anticipate your decisions. It is for you to decide whether in view of the events which have taken place since the Congress met, you will reconsider any or all of the matters which were considered by the Special Congress or whether you will let its decision stand as they are. Considering how grave and momentous are the issues involved I would reconsider them and welcome any suggestions which would improve them. Since the Congress met, events have taken place which would obviously justify such a course. As a mere illustration, I draw attention to one point in the resolution relating to the provincial Government. While holding that the people are ripe for the introduction of full provincial autonomy the Congress said it was yet prepared with a view to facilitating the passage of reforms to leave the departments of law police and justice (Prisons excepted) in the hands of the Executive Government for a period of six years. Since this resolution was passed the Functions Committee as well as the Franchise Committee has already visited several provinces and in two of the major provinces it has been urged that full provincial autonomy should be granted there at once, namely the United Provinces and Bombay, in the former by the Provincial Congress Committee and in the latter by the non official members of the Bombay Legislative Council, among whom is such esteemed gentleman of known moderate views as the Hon'ble Mr. Gokuldas Parakh. We may resume that Bengal and Madras also will demand full provincial autonomy. In view of these facts the resolutions of the Congress on the subject may well be reconsidered.

India and the Results of the War.

But by far the most important event which has taken place since the Congress met is the happy termination of the war. In concluding their report on Indian constitutional reforms Mr. Montagu and Lord Chelmsford said, "If anything could enhance the sense of responsibility under which our recommendations are made is a matter fraught with consequences, so immense, it would be the knowledge that even as we bring our report to an end far greater issues still hang in the balance upon the battle fields of France. It is there and not in Delhi or Whitehall that the ultimate decision of India's future will be taken. Happily for India and the rest of the civilised world that decision has now been taken. It was announced in the memorable utterances of the Premier referred to before in which he said "You are entitled to rejoice, people of Britain, that the allies, dominions and India have won a glorious victory. It is the most wonderful victory for liberty in the history of the world." How does this great event affect our positions? How far is India going to share the fruits of the glorious victory to which it has been her privilege to contribute? It is highly encouraging in this connection to remember how generous has been the appreciation expressed by the distinguished Premier and statesmen of Great Britain of the services of India to war. Let me recall a few of their utterances. Speaking in September 1914 Mr. Asquith the then Prime Minister of England said: "We welcome with appreciation and affection India's professed aid in the Empire which knows no distinction of race or class where all alike are subjects of the King Emperor and are joint and equal owners of our common interests and fortunes. We hail with profound and heartfelt gratitude their association side by side and shoulder to shoulder with the home and dominion troops under a flag which is a symbol of the unity that the world in arms cannot discover or dissolve."

Mr. Bonar Law said: "I do not think we fully realize how much these Indians who have fought and died by the side of our soldiers, have helped us through these long months."

Speaking on the 9th of September, Lord Balfour, the then Lord Chancellor of England, said: "Indian soldiers are fighting for the liberty of humanity's great cause, hence things cannot be left as they are."

Speaking on February 1917 in the House of Commons Mr. Lloyd George said: "The contribution of the dominions and of India has been splendid. The assistance they have given us in the most trying hours of the campaign has been incalculable in its value."

In the introduction to Col. Merewether's "Indian Corps in France" Lord Curzon said: "The book describes the manner in which the forces and drafts and reinforcements by which it was followed, comforted themselves in the fearful struggle of 1914-15. That the Indian Expeditionary Force arrived in the nick of time that it helped to save the cause both of the Allies and of civilization after the sanguinary summit of the opening weeks of the war has been openly acknowledged by the highest in the land from the Sovereign downwards. I recall that it was emphatically stated to me by Lord French himself "the nature and value of that service can never be forgotten."

Speaking generally in the House of Commons Mr. Lloyd George said: "And then there is India. How loyally she has supported the British arms. The memory of the powerful aid which she willingly accorded in the hour of our trouble will not be forgotten after the war is over and when the affairs of India come up for examination and for action."

Speaking on the 8th of November last Mr. Lloyd George said: "These young soldiers, the dominions, fought bravely and contributed greatly and won their place at the Council table. What is true of them is equally true of great empire of India which helped us materially to win these brilliant victories which were the beginning of the disintegration of our enemies. India's

Continued Page No. 12.

The Indian National Congress.

Pandit Madan Mohan Malaviya's Address.

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT.)

DELHI, December 26.

From the day His Majesty's message was received India urged with one voice that her valiant soldiers should be sent to France to be in the forefront of the conflict. Our late Viceroy Lord Hardinge, who trusted the Indians and who was trusted of them appreciated our proposal and with the foresight and courage that distinguished him he despatched the Indian troops to France. Both India and the Allies owe him gratitude for his act of statesmanship. Our troops saved the situation in France in 1914 and covered themselves with glory. The full value of the contributions of the Princes and people of India in money and resources remains to be calculated, but we know that it amounts over two hundred millions or three hundred crores. As regards our contribution in men, the Secretary of State for India stated the other day in Parliament that 11,61,789 Indians had been recruited since the war began and 12,15,338 men had been sent overseas from India and that of these 10,14,39 had become casualties. These are contributions of which we have every reason to be proud. More proud are we of the fact that throughout all these four years of trial and tribulation in the face of the extreme suffering which the war inflicted upon our people and even when the sky seemed to be much overcast, India remained unshaken equally in her loyalty to the King Emperor and in her resolves to do her utmost to help the Empire till the end. This is particularly noteworthy in the case of our Mussalmam brethren. Everyone knows how deep are their religious sentiments towards Turkey and how profound their concern in everything that affects her. When therefore unfortunately Turkey was persuaded by the Central Powers to join them against our King Emperor and His Allies, the feelings of our Mahomedan brethren were put to the sorest test. No thoughtful Mahomedan could be indifferent to the fate which might overtake Turkey, but it must to-day be a source of the sincerest satisfaction to every Indian Mahomedan who loves his country and community, that the community did not at any time allow its religious sentiments to overpower its sense of duty to the King and to the Motherland that it remained firm in its support of the cause of the Empire. This is a fact of great moment in the history of our country. It is a matter for sincere thankfulness and congratulation to all our fellow subjects and ourselves.

Profound Thanks to the Almighty.

Before we proceed further let me ask you, men and women of all faiths whom it is my privilege at this moment to address and who worship our one common God under different names and in diverse ways, to join in offering him our humble and profound thanks that the war has come to a happy end and in praying it may prove to be the precursor of a lasting, just and universal peace. Let me next on your behalf and on mine, offer our loyal greetings and dutiful congratulations to His Majesty the King Emperor on the happy termination of the war. It gives us, Indians particular satisfaction to think that while the despotic monarchs of other lands have disappeared, our noble King Emperor exercising his beneficent power in consonance with the constitution of the country and the will of his people sits even more firm in the affections of the people than before. We also offer our cordial congratulations to our fellow subjects of the United Kingdom and their sturdy children in the dominions overseas on the glorious result of their efforts and sacrifices in the cause of liberty and right. If England had not joined the war and thrown her whole strength and resources into the fight like Belgium, France, it would long ago have been compelled to give up the fight and Germany's ambitions would have been realised. Great have been the sacrifices England has made but greater therefore is the glory she has won. I am sure you also wish to offer your cordial congratulations to the noble people of France who have won imperishable glory by sustaining the most splendid fight against tremendous odds in defence of their great land of liberty, equality and fraternity. We watched their struggle with the deepest sympathy and the sincerest admiration and it is a matter of particular pride and congratulation to us to think that our Indian Expeditionary Force was able to reach France in the nick of time to be of help to them and to save the cause both of the Allies and of civilization in the struggle of 1914-15. Lastly we must offer our thanks and congratulations to the great people of America whose unselfish entry into the war involving all the tremendous sacrifice of men and money it did, was the first tribute to the righteous character of the war which the Allies has been waging as well as the greatest contribution to the cause of liberty and justice. Humanity owes a deep debt of gratitude to America for the decisive part which she has played under the wise and firm guidance of its noble president in the overthrow of German militarism. Adopting the words of the president we must all thank God with the deepest gratitude that the Americans came into the lines of battle just at the critical moment when the whole fate of the world seemed to hang in the balance and threw their fresh strength in the ranks of freedom in time to turn the whole tide and sweep off the hateful struggles. It is our privilege and our pride to send our congratulations to the people of these great nations because our soldiers fought on the same side with them on the battlefields of France and Flanders and thereby established between them and us a comradeship in a righteous cause which we frequently hope will be the basis of lasting friendship between us. The hand of providence in the war, Ladies and gentlemen, to my mind the hand of providence is clearly discernible both in the development of this war and its termination. The world particularly the European world needed a correction and a change. It had been too much given up to materialism and had been too much outraged from spiritual considerations, it had flouted the principle that righteousness exalteth a nation. In spite of the vaunted civilisation of Europe some of its nations have been living in a state of international anarchy and their relations to one another and to the outer world have turned upon force. They have been dominated by an overpowering passion for wealth and power and in their mad pursuit of it have trampled

upon the rights and liberties of the weaker states and peoples. Spain, Austria and France each sought the mastery of Europe in the past. Germany attempted it now. England has not since the fifteenth century attacked the independence of any European state, but has befriended them when they have been threatened by their more powerful neighbours. But she too has followed a different policy in Asia and Africa. During the last half a century only she has waged wars to annex Egypt, the Sudan, the South African Republics and Burma besides several other minor wars. There have been great quarrels among the nations of Europe about markets and colonial possessions. There have been contentions between France and Germany for the control of Morocco, between Russia and Austria for the control of the Balkans between Germany and the other powers for the control of Turkey. These great rivalries among them have led them to live in constant fear of war and ever to keep themselves prepared for it. The earth has been groaning under the burden of big battalions and armaments. There have been treaties and alliances, but they were entered into to keep the balance of power among them. The determining factor in international relations has been force. Any nation which wished to attack another could do so with impunity if it made itself superior to that other in brute force. England had by a long course of events gained the highest position and power among the nations of Europe. She naturally wanted to maintain it at all costs. Her younger sister Germany became jealous of her and was fired with the ambition to outshine her. For decades past she pursued a sympathetic policy of national development, military, naval, industrial, economic with the object of striking a blow for world power. She converted a whole nation into a wonderfully well organized, disciplined and equipped army. It is difficult to imagine how any nation can prepare itself better to carry everything before it by force than did Germany. She wantonly broke the peace of the world when she thought it was most advantageous for her to do so. Her force was strengthened by the forces of her stubborn allies. On the other side were arranged the forces of the allies, English, French, Russian, Italian, the people of the Dominions and of India. It is difficult to imagine a stronger array of forces on either side than there actually was in this war. If diplomacy had not led Russia to fail the allies, they might probably have succeeded earlier, but the purpose of the war would not have been served in that way. The war therefore went on in its grim horror. A few months before the termination of the hostilities, it seemed as if the Germans were going to succeed. The hearts of France and England and the rest of the Allied world trembled with fear that, in spite of all the combined effort of the allies and all the sacrifice which they had undergone for four years, the Germans were going to succeed in their wicked ambition, but they were not to succeed because they were in the wrong. Providence had decreed that the allies would succeed because they were in the right. But providence did not yet bless their efforts, for they had still to learn that the laws of Karma are inexorable, that "our acts, our angels are, good or ill, our fatal shadows that walk by us still".

Many of the allies also had too often in the past acted on

The Evil Principle that Might is Right

and not all of them perhaps were yet prepared to act in their dealings with all nations and peoples on the principle that right is might. At the special service of penitence and humble prayer held on the third anniversary of the war, the High souled Lord Bishop of Calcutta dwelt upon the fact that time and again the Allies had been held back from victory by circumstances which were not or could not be expected. And his Lordships said:—What was God saying all this while to our nation and empire? You must change before I can give you victory. "You must change", is addressed to the nation as a whole and to all the individuals of it. The United States of America joined with us and their adhesion makes the continuation of the war certain. Thus our nation is granted another chance to change itself. The same Divine demand is reiterated "You must change before I can give you victory". It was the evident purpose of Providence that the powerful nations of the world should undergo a moral birth and not only that this war should reestablish the principle that

Right is Might

but that international anarchy should be ended and warring nations of the world should agree to establish a moral order and a permanent arrangement among them to ensure just and fair dealings with one another and the rest of the human family in the future. For the accomplishment of this purpose it was necessary that the war should not end until America joined it and until the nations agreed to the peace proposals which were to be the basis of this order. It was therefore only when they had so agreed that Providence enabled America to come in at the critical moment to help the Allies and to turn the scale against Germany. This is not a matter of mere inference and argument. President Wilson has distinctly said that America did not come into the war merely to win it. As he put it she came in to be "instrumental in establishing peace secure against the violence of irresponsible monarchs and the ambitions of military coteries and make ready for a new order for new foundations of justice and fair dealing". We are about to give order and organization", said the great American who has evidently been appointed by God to be the Master Mason in building his new temple of international justice. "We are about to give order and organization to peace not only for ourselves but for other people of the world as well, as far as they will suffer us to serve them. It is international justice we seek, not domestic safety". He had outlined the basis of peace. The Allied Governments had accepted his proposals at once, the Central Powers when they could not help doing it and he is now at the conference at Paris

to help in the settlement of peace. As he recently said "Peace settlements which are now to be agreed upon are of transcendent importance to us and to the rest of the world. The gallant men of our forces on land and sea have consciously fought for the ideals of their country. I have sought to express these ideals and they have been accepted by statesmen as substance of their own thought and purpose. As the associated Governments have accepted them I owe it to them to see to it so far as in me lies that no false or mistaken interpretation is put upon them and no possible effort omitted to realize them. It is now my duty to play my full part in making good what they offered their lives and blood to obtain."

The Ideals of America.

Now what are the ideals that America has fought for? President Wilson stated them in the clearest terms in his memorable address to the Congress on the 9th of January last. It is necessary to recall them to mind. He said "The way of conquest and aggrandisement and secret understanding is past. We entered the war in consequence of the violations of right which touched us to the quick and made our life impossible unless they were corrected, and we would be secure against their recurrence. We therefore demand that the world should be made safe and fit to live in. All peoples of the world are in effect partners in this interest. Therefore the programme of the world peace is our programme." He then enumerated his new famous fourteen points. Briefly these were (1) open covenants of peace openly arrived at without any secret diplomacy, (2) The freedom of the seas subject to certain international conditions, (3) Removal of all economic barriers and equality of trade conditions among all peoples consenting to the peace and associating for its maintenance, (4) National armaments to be reduced to the lowest point consistent with domestic safety, (5) Free, open-minded and absolutely impartial adjustment of all colonial claims based on the strict observance of the principle that in determining such questions the sovereignty and interests of the populations concerned must have equal weight with the equitable claims of the Government whose title is to be determined, (6) The evacuation of all Russian territory and the securing to her of unhampered and unembarrassed opportunity for independent determination of her own political development and national policy, (7) The evacuation of Belgium and the complete restoration of her sovereignty, (8) The evacuation of all occupied French territories and the restoration of Alsace Lorraine, (9) The readjustment along clearly recognizable lines of nationality, securing to Austria Hungary opportunities for autonomous development, (10) The settlement of the disputes of the Balkan states by mutual agreement and international guarantees of their political and economic independence and territorial integrity, (11) Securing sovereignty to Turkey over the Turkish portions of the present Ottoman Empire but assuring security of life and autonomous development to other nationalities now under Turkish rule, (12) The creation of an independent Polish State with international guarantees of political and economic independence and territorial integrity, (14) And the formation of a general association of nations under specific covenants for the purpose of affording mutual guarantees of political independence and territorial integrity for great and small states alike.

President Wilson

concluded his message to the Congress with the following summary of the ideals of America "an evident principle runs through the whole programme I have outlined. It is the

Principle of Justice

to all people and nationalities and their right to live on equal terms of liberty and safety with one another. Unless this principle be made its foundation no part of the structure of international justice can stand. The people of the United States could act upon no other principle and in vindication of this principle they are ready to devote their lives and honour and everything they possess. The moral climax of this culminating war for human liberty has come and they are ready to put their own strength, their own highest purpose their own integrity and devotion to the test. These noble sentiments are worthy of the great people of America and I am sure they have filled all lovers of right and liberty with gratitude and the hope of a better world. There have been attempts made before this to have international disputes settled by arbitration. There have been organizations made for preventing wars and preventing peace among the nations. But never before in the known history of the world has there been such a great attempt at establishing new foundations of justice and fair dealings among the nations of the earth, and at forming a worldwide organization to carry out the scheme. The great war was needed to bring this about. The fact that three such liberty loving nations as Britain, France and America are united in purpose to give effect to these proposals, and that Germany, Russia and all other nations concerned have accepted them is a matter for most sincere thanks giving and congratulation. If the proposals are carried out, as we must all hope and pray they will be, they will go far to establish a reign of righteousness among nations and usher a new era of peace on earth and good will among men. If this comes about the enormous sacrifices of life and treasure which the war has entailed will have been made to good purpose. I am sure, my countrymen, that you who are the inheritors of great spiritual civilisations most heartily and reverently welcome these proposals and that you will be willing to undergo any sacrifices to give them your cordial support. I would suggest that as representatives of one fifth of the human race and of this great and ancient land, we should sent to the gentlemen who are engaged in this holy task at Paris our respectful goodwishes and our fervent prayers for the success of their noble undertaking. I venture to suggest that we may also convey to them an humble expression of our willingness to contribute whatever lies in our power to the success of the scheme. We may assure them that thousands of our young men will gladly and gratefully enrol as soldiers of God in any international organization that may be formed to support the proposed League of Nations.

India and the Peace Conference.

You will remember, Ladies and Gentlemen, that when speaking of our contribution to the war Mr. Lloyd George had promised that India necessities would not be

కైస్తవ కళాశాల

సాంవత్సరికోత్సవము.

డాక్టరు మిల్లరుగారి సందేశము.

మదరాసు కైస్తవ కళాశాల యొక్క సాంవత్సరికోత్సవ మహోత్సవము నిన్న సాయంత్రము ఆంధ్రులను మందిరములకు బయలుదేరుచు జరిగినది.

దైవప్రార్థనతో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమైన తదనంతరము సాంవత్సరికోత్సవమును సంఘ కార్యదర్శులగు మహామదు ఉస్మానుసాహెబుగారు, సభకు రాజాలమికి చింతిలించు సాంవత్సరిక మహోత్సవముపట్ల సామర్థాతిజ్ఞావును కొంత మంది వ్రాసిన యుత్తరములను ప్రభులకు చదివి వినిపించిరి.

అభ్యుత్థులు.

పిమ్మట కళాశాలకు స్వస్తిచరణములకు పలుకుచు, కామ కళాశాలలో నున్న కాలమున అలవరచుకొనిన ముగుణములను వివరించుచు గంభీరస్వాసము నిచ్చిరి.

తనరెండు దశమ మెట్టకు గారు అభ్యుత్థుల స్వస్తికి ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు, కళాశాల యొక్క ప్రత్యేకయాదర్శములను కొనసాగించుటకు నెలకొల్పి బడినదనియు, ఆయాదర్శములను మాత్రము కార్యరూపమున తెల్పుచు నేగజేయుచున్నామని చదివిరి. స్వాగత్యగులై కళాశాలకు తమ జీవితముల వర్పించుచున్న, ప్రాధేనరుల కనేకులకు కృతజ్ఞతను చూపిరి మిల్లరుగారి సందేశము.

అటుతరువాత ఎఫ్. ఎం. ఎస్. కాఫీలేగారు మిల్లరుగారికి స్వస్తిచెప్పిరి.

పిమ్మట మానసియులగు తనరెండు పిట్టడిగ్గుగారు డాక్టరు విలియం మిల్లరుగారు సాంవత్సరిక మహోత్సవము వకుగాను బంపిన సందేశమును చదివిరి.

డాక్టరు మిల్లరుగారు దక్షిణహిందూస్థానమున ఆరాజకీయము వెదజల్లుబడుచున్నవని వివరింప మిక్కిలి చింతించుచు, అట్టివానిని నామావశిష్టముచేయుటకు కళాశాలయందు చదువుకొనుచున్న విద్యార్థులు సర్వప్రయత్నములు చేయుటకు ముందంజవేసి ప్రార్థించిరి. రాజకీయవిధి, రాజ్యాంగసంక్రమణ భారతజేతమును రాజ్యాంగప్రచారకము ప్రసాదించి సంకులకు మిగుల సంతసించిరి. భారతీయుల పురోభివృద్ధికిగాను గమ్యస్థానము స్వరాజ్యప్రసాదముని నిజేతమును వ్రాసిన వారు చెప్పినమాటలలో తా మేకీభవించుచున్నామని మిల్లరుగారు నడుపుచున్నారని అయినను రాజ్యాంగ ప్రచారకలోని సంస్కరణములు భారతీయులకు గమ్యస్థానమును జేర్చుటకు సహాయకారకై యుండునామని చర్చించుటకు తాము తగిన సామర్థ్యములను మిల్లరుగారి అభిప్రాయము, భారత జేతమునవలె స్వజేతమునకు వచ్చిన దానిగ భారతీయుల పరిస్థితులను కనుగొనుటకు విలువలిగినది కాదు. దీనితోను అంధత్వము సయితము సహాయకారయైనది. కాని భారతజేతస్థితిగతులు అవ్యవస్థలకు వారి వీర్యమువలన విలువకు ట్టిమాడ, రాజ్యాంగసంస్కరణములు భారతీయుల స్థితిగతులకు కొంతవరకు కాకపోయినను కొంతవరకైనను ముచ్చి వారికి లాభదాయకములై యుండగలవని మిల్లరుగారి అభిప్రాయము. రాజ్యాంగ సంస్కరణములను బహు నెమ్మదితోడను కొంతముగను వివర్పించుటయును, తొందరపడిన వారికి సుప్రార్థముగా మోసము రాగలదు.

తరువాత మిల్లరుగారి క్రిందివిషయాలను వివరించిరి:

రాజ్యాంగ సంస్కరణములలో మనము చర్చించవలసిన ప్రశ్నలలో ముఖ్యమైనవి రెండుగలవు. అవి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందు సుప్రార్థాధికారము ఇచ్చుచున్న వాటిని ఆలోచించుట మొదటి విషయము. భారతీయులు ప్రభుత్వమునందు పాటువుచున్నారని స్వరంజ్రముగా పనిచేయుటకు రాజ్యాంగ సంస్కరణములు అవకాశములు కలుగజేయుచున్నవా అనునది రెండవ విషయము ప్రశ్నలకు నాఅంధత్వము వలన రెండవ ప్రశ్నకు నేను తగినచాలియ నాలకున్నాను. మొదటి ప్రశ్నపట్ల నాఅభిప్రాయమును కొంతవరకు తెలియజేయగలను. కొంతకాలమువరకు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము నేకజేతుములు, విజేతవ్యవహారములు, యున్నగువానిపట్ల సర్వాధికారము లుండి తీరకులమనని నా నిశితాభిప్రాయము. వీనినిబట్టి

సామ్రాజ్య అధికారమునందు అందరు అంగీకరించుచుండి తీరకులమనని నాఅభిప్రాయము కాదు. అంగ్లవ్యాయము, స్వాతంత్ర్యము సత్ప్రభుత్వ దర్శము లలో మన నిశితతన వారతనను ఈ ప్రభుత్వము ను నిర్వహించుటకు సామర్థ్యమైన యెడలచాలాను. ఇట్టి ప్రభుత్వమును మనము బహుమనంతు మాడవచ్చును. కావున రాజ్యాంగ విషయముల పట్ల అభిప్రాయము నిచ్చునపుడు ఈ విషయములను భారతీయులు గ్రహించవలయును. భారతీయులే వాతీయు వికాసమున తమ జేతమున వెదజల్లువలయునని నేపేక్షించిన యెడల సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారికి సర్వహక్కులు చేయుచు వారికి తోడ్పడవలయును. ప్రజాద్యుజ్ఞములను కార్యరూపమున తెల్పుటకు సర్వదా నేగజేయుచుండవలయును. రెండుమును తెలుసులలో భారతీయులు తమ గమ్యస్థానమును చేరగలరని నా దృఢవిశ్వాసము.

డాక్టరు మిల్లరుగారి సందేశము చదువబడిన తదనంతరము టి. వి. వాగరత్నంపిళ్లగారు కళాశాలలో చదివి ప్రపంచములోనున్న ముగవలకు స్వస్తిచెప్పిరి. వి. నరసింగరావుమారుగారు స్వస్తికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

రావుసాహెబు రామకృష్ణగారు సభ్యులగు, అభ్యుత్థులకు వందనములు సమర్పించుటతో సభ కార్యక్రమములు ముగింపబడినవి.

విద్యోగులు

1895 సంవత్సరమున, ఉద్యోగసంస్కరణముల ప్రభుత్వము వారి ఉద్యోగముల జీతవిధులను నేను వాదించినది కొని, ప్రజాపాతక కార్యమునై ప్రార్థించితిని. పిమ్మట సంఘసంస్కరణమునకు, కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు నేను కృషిచేసిన నారంభించి, ఆతరువాతి వత్సరమున వ్యాయవాదిగా ప్రజేకించితిని. 1904 గవర్నరుగారు దివ్యజ్ఞానమును, నేనాంతిమును అంగీకరించి, 1905 సంవత్సరమున జాతీయోద్యమమున జేరితిని. 1915 సంవత్సరమున సంఘసంస్కరణముకు వచ్చింది హిందూ మతస్వీకారము సెనప్పితిని. గత ఆగష్టు నెలలో బొంబాయి నగరమున జరిగిన అవసర కాంగ్రెసు సభకు బోతిని. గత సెప్టెంబరునండి ప్రజాపాతకవిధియును వదలి వైచితిని. ఇప్పుడు నాకు 52 వత్సరముల వయసు. ఇక 5 సంవత్సరములు ఆర్యజేతాంత వివరమునకును, వ్యాపనమునకును ప్రయత్నించెదను. ఇందు మూలమున నున జాతీయోద్యమములలో నేను పాల్గొననని అర్థము కాదు. ఇప్పుడు రాజకీయములే ప్రధాన విషయములు. మండల, రాష్ట్రీయసభల అన్వేషణ సంఘ సభ్యులుగ నుండును. ఈ 5 సంవత్సరములను నా వ్యాయవాదిత్వమున వదలకు. బీనెటమ్మగారు, ఆరవింద ఘోషగారును వ్రాసిన నేనాంత గ్రంథములను యెల్లరును చదువుటకు సరము. తంజావూరు, 19, డిసెంబరు 18 ఎన్. 9 రామస్వామి.

మెట్టయగారు

ఆర్థికమంత్రి మా. లకు 50 శేష మెట్టయగారు ఈ క్రిందిలేఖ నన్ని పత్రికలకు సంవగోరుచున్నారని అయ్యా. ఇటీవల 18 వతేదీన బొంబాయిలో జరిగిన భారతీయ వర్తక సంఘసభకు సమాజేతము గూర్చి మీరు కొంత సమాచారమును పోయించిరి. సభాభ్యుత్థులకు మానసిక మెనాతాగా రిచ్చి యుపన్యాసమునకు నేను చెప్పిన ప్రభుత్వత్తరమునందు కొన్ని నిశ్చయసంకులు నేను చెప్పినవి ప్రయోగపడుచున్నది. ఆర్థిక లాభముల పన్నును గూర్చి మాట్లాడుచు ఆపన్ను చేయుటకు నేనేమియు కారకుడను నానని చెప్పినట్లు ప్రయోగపడుచున్నది. ఇదిచాల తప్పు అంతరంగమైనది నేను జేయలేను. సరిసమానముగ "నెహ్రూరీటీ" కలిగియుండిన "ఇండియన్ నెహ్రూరీటీ" లే మంచిని నేను చెప్పినట్లు ప్రకటించబడినది. ఈవాక్యమున నేమియు అర్థములేదు. బహుశాకరెన్స నోట్లకుగూర్చి నేను చెప్పినవాక్యమున కిది సంబంధించి యుండవచ్చు. నోట్లు చెప్పి యుండిన: ఇండియన్ నెహ్రూరీటీను అవివరసయమున నోట్లకు గూర్చి నేనుటకు వీలయి పాపల "ఇన్వెస్టుమెంటు"లతో సమానముగ నుపయోగకరముగ నుండునెడల వాటికి నెట్టియా జేతమును నుండగలదు. ఈవార్తాపాటును సరిపించిన నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను నుండగలను.

కలకత్తా నుండి జరిగిన వ్యాయామసోటీలో "దారులీలండు" అను పేరగల యెడడు మొదటి గిన్నెను, "జి.కె" అనునది రెండవ గిన్నెను. "వర్నర్" అనునది మూడవ గిన్నెను చదివెరి.

"సిమ్లా టైము" పత్రిక.

సిమ్లా యొక్క సాఖ్యమైన పత్రిక! 19 తేదీన బలు వడిన "సిమ్లా టైము" పత్రిక ఆదివారమునండి ఏప్రిలు, 81 తేదీ వరకు నెలవు తీసికొందునని ప్రకటించుచున్నది. ఇంతవరకు అందలి సంపాదకులను చేయునది తీర్చియగు గాలిని, మంచునుగూర్చి విచారించుచు, క్రిష్టమనును గూర్చి ప్రసంగించుచుండవచ్చును. ఇదియొక నిశ్చయమగుటకు వీలులేదు. ఏలనన, బాకీలన్న చందాదారులకు తమ బాకీలను తీర్చుకలెనని సంపాదకుడు హెచ్చరించుచున్నాడు. ఇది సందర్భమే! కాని, 1919 సంవత్సరమున వీరత్రిక నిశ్చయించవలయుననిన వారలను మాడ చందాను నుండుగ చెల్లించవలసినదనియు, "ఆలస్యాద్యుక్తం నివం" అనియు హెచ్చరించుచుండెను. ఇదియొక దక్షిణ-ఆమె!కాని సంపాదకుని కథనమిచ్చుచు అతడు స్కాట్లాండుకు బోవలెనని కోచినప్పుడు ఆఫీసును మూసివైచి తిరిగివచ్చి పిమ్మట పత్రికను ప్రయోగించెనని తెలుపుచుండెను. ఈతని తిరిగివచ్చి తన ఆచరణమును హెచ్చరికధరితముగ వ్యాసముల వ్రాయుచుండెడివాడు. కాని యందుముందు మాసముల చందాల వీయవలసినదని అతిదైవ కోరితెను. ఇంత వరకును సిమ్లా ప్రతిమిచేయునది? "మదరాస్ మెయిల్" పత్రిక.

కావలెను. (1403)

లోయర్ నెకండరి గేజుకుకు గారి నెకండరి గ్రేజు వరకుగాని చదివి (ట్రైనింగును గూర్చునది) చదివి పరీక్షయిచ్చిన ఉపాధ్యాయుని కావలి ఎలిమెంటరీ బాలికాసాతకాల ప్రధానోపాధ్యాయునిగా కారలసి యున్నది. జీతమునెల 1-కి రు 80 య. కాపురముండుటకు ఇల్లుకొనికను. ఇంగ్లీషు తెలుగు కచ్చి యుండవలెను.

వి. కృష్ణస్వామిరావు, కాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు, కావలి. (నెల్లూరుజిల్లా)

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు ఈనెల 28-వ తేదీవారం రాత్రి బెజవాడలో ద్రావతి వస్త్రాసహరణ నాటకమును ప్రదర్శన మొనరింతురు.

కుర్చీకొట్టు కావలసిన ఇతర గ్రామములు దయచేసి వాంసిట్లను ముందుగా జాగ్రత్తచేసికొనవలయును.

కారణం బ: ఇది శ్రీధర్మశోధిని యను నాటకము. సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుకావలసినది. అందరు జుదానితీరవలయును. కల 0-4-00 సోపేజీ కలు అంప్రప్రతికాకార్యాలయము. 7 తలుపు కట్టికెడి, మదరాసు.

మంచి గుణముగల తాత్త్రియోషధములు. బృహత్ మంజుస్థాదికావ్య రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యస్తమైనది. 1 పౌను నీసా రు 0-12-0. చంద్రవభ గుటి మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0. వాసవలేహము దగ్గునకు మంచిమందు. 1 పౌను నీసా రు 0-10-0. న్యవహారములన్ని యునాంక్షేయభాషలో జరుగువలయును. జాంఘా పార్వ స్వామీకర్త చంద్రవభ ఆయుర్వేద యోషధముల జేయువారు బొంబాయి నెం. The Zandu Pharmaceutical Works 388 The Ayurvedic Pharmacists, Elphinstone Road, Bombay, 47

గుంటూరుమండల గ్రామోద్యోగుల మహాసభ.

తెనాలిలో సమావేశము.

(ఒక విలేజువని యొద్దనుండి)

21 తేదీన గుంటూరుమండల గ్రామోద్యోగుల సభ తెనాలిలోని కామ్రామ్మలభవనమున రావుబహదూరు చెవిటిగంటి వేటెట సుబ్బియ్యారావుగారి యాజమాన్యము క్రింద మిగులజయప్రదముగ జరిగినది. సభకు తెనాలిలోని కొండలు న్యాయవాదులను, తెనాలిలోని బోర్డు వెసిడెంటులగు రజా సంగమేశ్వరరావు పంతులుగారు చెన్నపురి నుండి శివన్న శివారావుగారు (బాపట్ల) గుంటూరునుండి వెంకటాద్రి నుబ్బిరావుగారు బి. ఎ. బి. ఎల్. (జిల్లా సంఘ కాన్వేన్షన్) కొన్నూరు లక్ష్మీనారాయణగారు (జిల్లా సంఘ సంఘాధ్యక్షుడు) మోగిల్ల కిర్లొ అయ్యగారి లిరుపతి రాజుగారు మున్నగువారు ఒంగోలు, బాపట్ల, తెనాలి, రేపల్లె గుంటూరు, సత్తెపల్లి, నర్సారావుపేట, పూర్తి తాలూకాల నుండి నూరుమంది గ్రామోద్యోగిలును, నూరు 200 మంది ఇతర ప్రేక్షకులు సభలందుండిరి. ఒక్క విలేజువని కామ్రామ్మ గుంటూరుమండలములోని మిగత రిటాలూకాలనుండియు ప్రతిభాగము సభకు వచ్చెను. మండలములోని గ్రామోద్యోగియు లిరిపతి యొక్క సమావేశమును కిరియ ప్రభువు మని చెప్పినట్లు.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు భాగ్యలక్ష్మి దక్షిణామూర్తి కామ్రామ్మగారు సభాసమల నాహ్వానము చేయుచు, మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు ప్రకటించిన గ్రామోద్యోగియుల సరణి బిల్లు గూర్చి యుపన్యాసమును జరిపిరి.

అనంతరము పేరాల కర్ణం రావుల లోక నాథంగారిచే ఉపాధిపతిగా తాలూకావారి కొండటి గ్రామోద్యోగియు లచే బలపఱపబడి, సర్వజనాంగీకారము బడసిన తరువాత కరతాళములు మిన్నముట్ట జనుజనుభావములను చెలంగ రావు బహదూరు చెవిటిగంటి వేటెట సుబ్బియ్యారావుగారు సభాధిపత్యమును వహించి తమ యుపన్యాసమును జరిపిరి. వీరు తమ యుపన్యాసమునందు కరణముల కష్టములను గూర్చియు, వారసత్వపు హక్కులను గూర్చియు, పూర్వము గ్రామోద్యోగులకు గల దర్జా, గౌరవము, పలుకుబడిని గూర్చియు, ప్రస్తుతపు హిస్సాదార్జీని గురించియు, చక్కగ వివరించి నూతనముగ విమర్శరాష్ట్రమై ప్రకటించబడిన గ్రామోద్యోగియుల సరణి బిల్లు ఆక్రమము, అనర్థము, అవసరము తమ సమాధానము లతో ఖండించిరి. వీరియుపన్యాసము సభ్యుల కమితోత్సాహమును గలిగించెను.

అగ్రాసనాధిపతి సభాంశ ప్రసంగమున ఆంధ్రోద్యమము అదిని స్థాపించబడినట్లును దాని కెట్టి అభ్యంతరములు గల్గినదియు, రాజురాను అని ఎట్టి మహోన్నతమైన ఉద్యమమై భగవంతుని కంఠకు భావప్రయుక్తగా ప్రార్థించి భగవంతుని దర్శనము, వాతావరణమును ప్రకాశించినదియు, తుదకు సాక్షియ మహాసభవారే ఆంధ్రోద్యమ ప్రభుత్వ రాష్ట్రముగ ప్రకటనబడినదనియు, అట్లులే ప్రభువును విష్ణు పరంపరలను నెమ్మొగ్గినను కడపట ఫలితములు గలుగును గాన గ్రామోద్యోగియులు మిగుల పట్టుదలతో తమ కార్యములను కొనసాగించులెనని చెప్పి సభకు విడిగించిరి.

బాపట్ల కర్ణం శిఖరం చలపతిరావుగారు సభను ముందుకు బాపట్లలో జరుపుదుమని సభకు ఆహ్వానము చేసిరి. రావుల లోకనాథంగారు దానిని బలపఱచిరి.

మరునాడు 22 తేదీ ఉదయమునందు కొండలు గ్రామోద్యోగియులు సమావేశమై గుంటూరుమండల గ్రామోద్యోగియుల స్థాయిసంఘము నొకదానిని నేర్పాటు చేసిరి. దానికి పేరాల కర్ణం రావుల లోకనాథంగారు అధ్యక్షులుగ, గుంటూరు గ్రామమునను గాను ఉపాధ్యక్షులుగ, ఒంగోలు డివిజనుకు బాపట్ల కరణం శిఖరం చలపతిరావు గారును, తెనాలి డివిజనుకు శివారావు డివిజన్ కర్ణం ఎల్లాప్రగడ సుబ్బారావుగారును, గుంటూరు డివిజనుకు మంగళగిరి భావనగారును, నర్సారావుపేట డివిజనుకు గన్నవరం కర్ణం దయ్యవరం వేంకట వాసుదేవరావుగారును, కార్యదర్శిగా నుండునట్లు తీర్మానించుకొనిరి.

సభాధ్యక్షుని యుపన్యాసము నుండి క్రింది సంకతులు ముదిరితములు:—ప్రభుత్వమువారివల్ల మదరాసు సంకతా

రంభర్య గ్రామోద్యోగుల ఆప్తును సమించి త్వస్థత్వపు ఖచితమైన విధిని తొలగించుటకు నవనరమేల కలిగెను? త్వస్థత్వపు ఖచిత విధిని ఖచితముగా నవలంబింపుట ప్రభుత్వమునకును ఆయాకుటుంబముల వారికిని లాభకరమయినది కాదా? గ్రామముననేను? నిర్ణయమైన హద్దులు కలిగి నేర్పుము, బీళ్లు, బంజరు, అవని భూములు గల ప్రదేశమై యున్నది. ఏ గ్రామముజూచినను కరణము; కాపు అని గ్రామోద్యోగులు లేని ప్రదేశము కనబడదు. కాపు అనగా పెత్తనదారు, పెట్టి అనియు, మానసబులనియు, పెద్దరెడ్డి అనియు నామాంతరములు కలవు. గ్రామములోని తగవులు ధర్మములుచేయుట, గ్రామ సంక్షణము సంబంధించిన పోలీసువ్యవహారము ముక్కుమచ్చయేయుట, గ్రామములో వసూలుకావలసిన సర్కారు రివిన్యూ వగైరాలు వసూలుచేయుట, సగటున గ్రామప్రయోయాభివృద్ధికొరకు నవనరమైన ఆస్తి పనులు నెలవేర్చుట మొదలుగా గల అధికారములు కలిగియుండును. ఇవి ఇతరులవలన సగముగానా బాధ్యతరంజకముగాను జరుగ నేరు. వసూలువిషయమై ఎన్ని చట్టములును వానివిట్టి ఖచితముగా వసూలు జరిపే యెడల ప్రజాకంటకుముగానుండును. ప్రభుత్వము దురురాగము కలుగ నేరదు. ఇట్టి యుద్యోగములకు నితరులు నిమిషపలదిన వారు ఖచితమై చట్టములను పెట్టి ప్రజల కహితలు కావలసి వచ్చును గణ్యత సంపాదించుట దుర్లభము.

ఇవియున్నను నెట్లు సమకూరును? గ్రామోద్యోగుల మహాసభాసభ్యు హక్కును త్వస్థత్వపు క్రమబద్ధ హక్కును కరణమునందుకుటకునే వేరొకటిలేదు. అందులనే 1881 సం. డిసెంబరు 6 త్వస్థత్వపు హక్కును చేయునట్లు గ్రామోద్యోగములు సంకతా క్రమబద్ధకరణము సంకతియించునదియనియు అది నూతనముగా నేర్పాటుచేయబడిన హక్కు కాదనియు అనాదిగంచి అనుభవముగా వచ్చుచున్న హక్కు అనియు ఆసంగతినే తాముగీకరించి వెల్లడి చేయుచున్నామనియు అట్టి యుద్యోగములయందు దెట్టిగానూ లేకుండా బలపరచుటకు ఆరెక్స్ ప్లేట్ కానింపినట్లును స్పష్టముగా దెలియపరచి యుండిరి.

బిల్లు ఆవసరములేదనియు హానికరమైనదనియు దొరతనము వారికిదెలియపరచుకొనుట సభవారి ముఖ్యోద్దేశమైనట్లు వెంటనే తెలియపరచలేదు. మరియు గ్రామోద్యోగములు నియమించు విషయములో డిప్యూటీ కలెక్టర్ దాక్షిణ్యము తహశీల్ దాక్షిణ్యము అధికార మివ్వ బడుననియు, సమీరి దావాలలో రెండవ అప్పీలు తీసివేయుదుననియు దెలియవచ్చుచున్నది. ఇంతకన్న ఘోరమైనదని వేరొకటిలేదు. ఈ అధికారములు డిప్యూటీ కలెక్టరు గ్రేడుకు తక్కువ తర్జావారికి కలుగజేయు స్థితికి దేశమింకెవరాలేదు. అట్లు చేయుటవలన గ్రామోద్యోగియులకు కంటకము గాను వారిదర్జాకు హానికరముగానుండును.

ఒక ఉద్యోగమును గురించి డివిజనల్ ఆఫీసర్ ఒక విధముగా ఎక్స్ ప్లేట్ ఆర్డరు చేసినను సివిల్ కోర్టులో సమీరి ఆర్డరును రద్దుచేయుటకు ఆయాజడ్జిలరద్ద దావాలుచేసి రద్దుపరపించుటకు నెట్టియధికారము లాండునో ఆతరుననే డిప్యూటీ కలెక్టరువారి ఆర్డరుమీద వారి కోర్టులోనే సమీరిదావాలు తెచ్చి హక్కు స్థిరపరచుటకు నే అధికారమును ఆ తీర్పుమీద రెండవ అప్పీలు హక్కును ఏ విధముగాను రద్దుపరచలేదు. అట్లు చేసినయెడల ఉద్యోగము విషయమైచేయబడు ఆర్డరు అన్నియు నలునులవలె నుండెను.

సభయందు క్రింది తీర్మానములు జరిగినవి:

మదరాసు దొరతనమువారు 1894 సంవత్సరపు మదరాసు స్వాతంత్ర్యముల సభాభి ఆప్తును, 1895 సంవత్సరపు మదరాసు సంకతాసంకత గ్రామోద్యోగముల ఆప్తును సమంపదించి ప్రకటించినదియు జనసామాన్య విమర్శనకు విచ్చియున్న ఆంకాళము చూపినదియు 1919 సంవత్సరము జూన్ నెలారంభమునకు చురల నరకాళి మిప్పించ వలయుననియు గవర్నరు వెంటువారి కోరుటకు యీ కోరికను వెసిడెంటుగారి సంతకముతో తంతినార్తద్వారా దొరతనమువారికి దెలుపుటకును సభవారు కోరిరి.

గ్రామోద్యోగులతో సరాసరి సంబంధము కలిగినట్టియు వారిలో నభిప్రాయభేదము నెవ్వరు కలుగుచుండునట్టియు డిప్యూటీ కలెక్టరుగార్లకును తహశీల్దార్లకును వారిని పదవులనుండి తొలగించు సభికారము నిచ్చుట సమంజసము గానేరదనియు వారికి గలుగు అభిప్రాయభేదముల సమంజసము కలెక్టరుగవదనికి తక్కువయినవారికి అధికారము నియ్యవలసి ప్రభుత్వమువారిని సభవారు ప్రార్థించిరి.

గ్రామోద్యోగుల ఆప్తులో 10 త్వస్థత్వపు ఎఫ్. జి. క్లాజులను నూతనముగ త్వస్థత్వపు నేర్పడబోవు అనర్థము అవసరమనియు, అందు రెండవదాని క్రింది నియమములు బహువిశాలములై అస్పష్టముగ నున్నందున అధికార్థము అగ్రహపాత్రులైన వారందరను తీసివేయుటకు మీలు గలుగుచున్నదనియు, దగాలును నేరములును చేరుక ఆపత్కాలమునందు అన్ని కోరికలనునవారిని ఉద్యోగములనుండి తొలగించుట సంభావ్యము కాదనియు సభవారు రభిప్రాయపడి నై సవరణలను రద్దుచేయించవలెనని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించిరి.

మైనర్లు రిజిస్టర్ చేయించి వారి మైనార్టీ కాలముందు వారితరపున నెవనైనను నియమించు వసతిని తొలగించుట న్యాయముకాదనియు అందులన వారసత్వపు హక్కులకు భంగము కలుగును గనుక అట్టి చూపుట రద్దుచేయించవలెనని సభవారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించిరి.

అవిభాజ్యమైన ఆస్తి హిందూలలో కలగము త్వస్థత్వము సంకతియించునని తీర్పుల ప్రకారము విధియింపబడి యుండగా నిష్పక్షిని ఈ గుఱుకు తొలగించుట కాన్త్రుగర్హముయందు సవరణ చేసిన త్వస్థత్వపు తాను కలచు చున్నది. అను పదములవలన మితితెలి ఆర్డరులు వలననే గానావలసిన కారణముగనుననియు సభవారు రభిప్రాయపడి లంకరణను రద్దుచేయుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి.

ఇదివరలో గ్రామోద్యోగులకు కలెక్టరు గారి యుత్తరువుమీద రివిన్యూబోధువారికి అప్పీలుచేసినట్లు కొనుండు అధికారమును తొలగించు రివిజన్ పిటిషన్ బాధ్యులచేసి కొను అధికారమును మాత్రమే యిచ్చుటకై వేసిన సవరణలన న్యాయముపూర్తిగా జరుగ జాలదనియు, ఉద్యోగరక్షణమున రాబట్టుకొనుటకు సివిల్ కోర్టులో దావా తెచ్చుటకు గ్రామోద్యోగులకు మండు అధికారమును తొలగించు న్యాయ పరిపాలనకు విరుద్ధమనియు సభవారు రభిప్రాయపడి నై సభ సవరణలను రద్దుచేయవలయునని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించిరి.

గ్రామోద్యోగుల హక్కులకు సంక్షింతుటకును వారి కష్టాధ్యక్షములను ప్రభుత్వమువారికి నిదీంచుటకును ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారు జేయుచున్న సవరణల గూర్చి ప్రభుత్వమువారికి మహాజన్మ పంపుటకును దిగున నుదహరించబడిన వివిధతాలూకాలలోని గ్రామోద్యోగులతో గుంటూరు మండల స్థాయిసంఘము నేర్పాటుచేయుటకు సభవారు సమ్మతించిరి.

301 పాఠ్యపు వేంకటాచల

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకముయందర కస్తూరిమూత్రల వివర్ణనము. వరికింపుము.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగపూ, మలయ, స్ట్రేట్స్, గోవా, ఫిజీ, బెలంజీ, ఈస్ట్రాస్రీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు మాడ సీసాద్ధానమును, తమకొనించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయుక లోకమును వార" కస్తూరి మూత్రల సీసా మియింటు నున్నయెడల. మాటికి త్వస్థత్వమును, నిరీక్షించి, మొదలెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శిలలు, శిలవారము, అక్షరము, సూర్యవారము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, కర్మ, గజము, కొన్ని బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, అన్ని విధాలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంతముల నేవననే నాశ్వర్యముగా పోయి గుఱుము గలుగుచును.

వైద్యులలో ననేకవిధముల గురువట్టియు నుపయోగించుటకు కర్మాటక మూలికలనుండియే యానాధానములను తయారు చేయుచుండుదురు.

విజ్ఞప్తి కయ్యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసామును దును ఉండును; మాది తీసికొనవలెను.

అనుపానగ్రహము, ప్రతి సీసాలో నూడి.

చూడుము. 260 మూత్రలన్న సీసా శిలలు గుఱుకుమే.

సీసాను కొకసంగు తెప్పించుకొని.

మూల ఖచ్చుకొనేరి మా 1-2-3

2. సీసా తొక్కినాన కొనిన 2-14-6

3. సీసా లోకసారి కొనిన 5-5-0

నమ ప్రరోగములకు మానవై ఆయుర్యైదియ సిద్ధాంతములు తొండును.

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యుల, మైసూరు.

